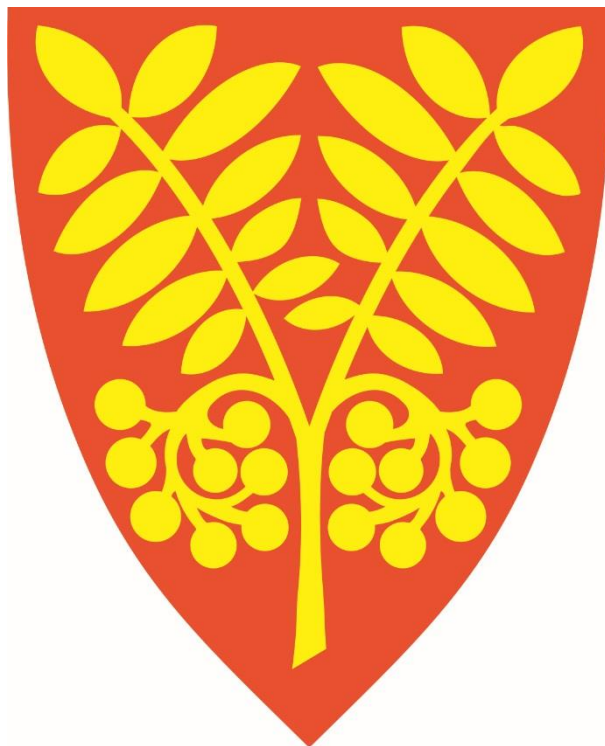

Saltdal kommune

Offentlig ettersyn

Formannskapetets innstilling til

Årsbudsjett 2020

Økonomiplan 2020-2023

Innhold

1. Innledning.....	- 3 -
2. Forutsetninger	- 5 -
3. Investeringer	- 13 -
4. Kommuneplanens samfunnsdel	- 15 -
4.1 Mål og strategier	- 16 -
4.2 Kommuneplanens føringer for økonomiplanen.....	- 17 -
5. Drift.....	- 18 -
5.1 Sentraladministrasjonen	- 19 -
5.2 Oppvekst og kultur	- 21 -
5.2.1 Stab Oppvekst og kultur	- 23 -
5.2.2 Grunnskolene i Saltdal.....	- 25 -
5.2.3 Barnehagene	- 29 -
5.2.4 Kultur	- 34 -
5.2.5 Flyktningkontor	- 38 -
5.3 Helse og omsorg.....	- 40 -
5.3.1 Helsesenter.....	- 42 -
5.3.2 Stab helse og omsorg	- 44 -
5.3.3 Sykehjem	- 45 -
5.3.4 Hjemmetjenesten.....	- 47 -
5.3.5 Knaggen Aktivitetssenter	- 48 -
5.3.6 Barnevern og innsatstjenesten	- 48 -
5.3.7 NAV	- 49 -
5.3.8 Bomiljøene	- 51 -
5.4 Tjenesteområdene teknisk stab	- 54 -
5.4.1 Bygningsforvaltning.....	- 54 -
5.4.2 Plan og Utvikling.....	- 57 -
5.4.3 Teknisk drift.....	- 60 -
Oversikt over dokumenter:	- 63 -

1. Innledning

Saltdal har vært gjennom flere krevende økonomiske år, men ble i september 2019 meldt ut av Robek-listen etter fire år. Det er effektivert flere omfattende tiltak som har lettet budsjettarbeidet vesentlig. For første gang på mange år kan det legges frem et budsjett som både viderefører dagens drift, men som også legger opp til aktivitetsøkninger og viktige investeringer.

En forutsetning i forpliktende plan for inndekking av akkumulert merforbruk har vært å effektivisere den administrative organiseringen med 9 mill kr årlig. Kommunestyret vedtok i september en plan som innebar en omorganisering av den administrative strukturen og da i særdeleshet redusert ledelse. I grove trekk innebar endringen at man går fra en fem-nivå ledelsesmodell til tre nivå i en prosess som ble kalt for Tilpasning 2019. Omorganiseringen er i det vesentligste allerede gjennomført og har sammen med flere andre tiltak som ikke går direkte på tjenesteytingen medført en betydelig effektivisering med varig effekt. Arbeidet har vært krevende men har også medført at man i år kan legge frem et årsbudsjett uten behov for umiddelbare driftsinnskrenkninger. Det skal imidlertid sies at økonomiplanen legger opp til ambisiøse investeringer som medfører at det på sikt er behov for ytterligere effektiviseringer for å være i stand til å dekke økte kapitalkostnader i fremtiden. I noen grad vil likevel investeringene i seg selv forsvares med reduserte driftsutgifter.

Tjenesteområdenes budsjettammer bygger på vedtatt økonomiplan fra desember 2018, føringer i statsbudsjettet, politiske vedtak gjennom året og realendringer gjennom året som har gått. Selv om det ikke foreslås nye tiltak med redusert aktivitet, må det poengteres at vedtatt økonomiplan forutsetter stramme rammer som videreføres. Det er derfor viktig med fortsatt nøktern drift i enhetene.

Statsbudsjettet legger opp til en deflator, forventet pris- og lønnsvekst på 3,1%. Overføringer til norske kommuner er i gjennomsnitt på 2,2 %, mens Saltdal får 2,5 %. Noe av årsaken til lavere overføringer enn deflator er reduserte oppgaver, da særlig at skatteoppkreverfunksjonen overføres fra kommune til stat. Alle satsningsområdene søkes hensynstatt i budsjettforslaget, nærmere om dette i eget delkapittel. Ved at overføringene ventes å bli under lønn- og prisvekst betyr det isolert sett at kommunen ikke får tilstrekkelig rammeøkning til å opprettholde dagens tilbud. Imidlertid er det en positiv pensjonseffekt som overstiger denne virkningen og som innebærer reelt sett en mulighet for økte rammer for tjenesteområdene utover nivået i dag. Når man trekker fra avsatte midler til forventet lønnsvekst er de samlede rammene for tjenesteområdene økt med 4,1 %. Dette er vesentlig høyere enn på mange år.

Gjennom året er det fattet flere politiske vedtak som må hensyntas i økonomiplanen. Dette har også betydning for rammetildelingen. Brutto realendring for tjenesteområdene er en økning i tilgjengelige midler (skatt, ramme, konsesjonskraft, eiendomsskatt mv) på 21,1 mill kr, men der politiske vedtak og føringer medfører reduksjoner på 2,7 mill kr. Netto realøkning blir derfor på 19,3 mill kr og der det beregnes et behov på 16,0 mill kr for å kompensere for lønn- og prisstigning. Dette muliggjør et visst handlingsrom, om enn beskjedent. For komplett oversikt over alle tiltak vises til tabell i innledning til kapittel 5.

Kommunestyret vedtok i juni 2019 kommuneplanens samfunnsdel. Denne planen skal være det overordnede styringsverktøyet for kommunen med mål og strategier for en 10 års-periode. Når

rådmannen har vurdert sitt budsjettforslag har det vært viktig å balansere hensynet til tidligere politiske vedtak, føringer i statsbudsjettet, behovet for å opprettholde et godt tjenestetilbud innenfor lovkravet og kommunestyrets langsiktige mål i sine planverk. Realendringer i aktivitet som foreslås, forsøker å balansere alle disse hensynene. Forslaget til økonomiplan er ambisiøst i den forstand at det legges opp til betydelige investeringer, i første omgang for Slipen kulturhus men også på sikt ved å berede grunnen for utbygging av helsehus og nye omsorgsboliger. Begge prosjektene er klart forankret i planverkene.

En klar prioritering i forslaget til økonomiplan er å sette av reserver på fond. Selv om kommunen er ute av Robek-listen er det fremdeles 4,3 mill kr i udekkede investeringer som må dekkes inn i balanseregnskapet. Videre er det nødvendig i en stor og usikker økonomi å budsjettere for fondsavsetninger. Kommunestyret har vedtatt et måltall på positivt netto driftsresultat på 0,5 %, noe som ville innebære at man på sett og vis må budsjettere med overskudd på 2,5 mill kr årlig. Teknisk beregningsutvalg anbefaler et resultat på 1,75 % årlig for å være i stand til å handtere svingninger i økonomien og ha egenfinansiering til investeringer. Rådmannens årsbudsjettforslag for 2020 er tett på statens anbefalinger og vil innebære fondsoppbygging med 5,6 mill kr og netto driftsresultat på 1,62 %. Imidlertid er det en bekymring at man med økte investeringer vil gå motsatt vei av kommunestyrets intensjon om å gradvis øke fondsoppbyggingen. I økonomiplanforslaget vil på sikt netto driftsresultat reduseres fra 1,62 % til 0,52 %. Det må derfor gjøres strukturelle tiltak på sikt for å klare å bære de omfattende investeringene og samtidig evne å bygge opp fond. Konkret vil det være en underdekning i 2023 på 2,3 mill kr dersom dagens drift videreføres.

Stortinget besluttet i 2015 å opprette et havbruksfond. Fra 2016 fordeles 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen gjennom havbruksfondet til kommuner og fylkeskommuner. Jo høyere andel av lokalitetskapasiteten den enkelte kommune står registrert med i akvakulturregisteret, dess større andel av midlene som skal fordeles vil tilfalle dem. Det skal videre holdes av 12,5 % av havbruksfondet, som skal fordeles blant kommuner som har klarert ny lokalitet gjennom auksjoner innenfor siste toårsperiode, med en øvre grense på 5 millioner kroner til en enkeltkommune. Utbetalinger fra havbruksfondet representerer en ny inntektsmulighet for kommunen, men der det årlige nivået har en grad av usikkerhet og må forvaltes med kløkt. Det er en klar anbefaling at midlene ikke disponeres i drift men brukes til å styrke fondsavsetning. Det budsjetteres nøkternt med 2,5 mill kr i inntekter for neste år der det meste settes av på fond.

I tråd med vedtatt økonomiplan ble eiendomsskattesatsen for boliger og fritidsboliger senket fra fire til tre promille i 2019. Fremover er det i vedtatt økonomiplan forutsatt at nivået på eiendomsskatten skal gi kommunen inntekter på ca 9,0 mill kr årlig. Regjeringen har vedtatt omfattende endringer i eiendomsskatteregimet, blant annet ved å redusere den maksimale promillesatsen og muligheten for kommunene til justere eventuell årlig økning. Fra 2020 innføres det en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % av den takserte verdien. For at kommunen skal opprettholde nivået på inntektene som budsjettert og gi de tjenestene som er planlagt må derfor promillesatsen økes for å kompensere for inntektsbortfallet. Det foreslås derfor å øke promillesatsen til fire promille samtidig som det innføres en reduksjonsfaktor på 30 %. Det presiseres at regningen for innbyggerne med denne endringen ventelig vil være om lag det samme som i 2019.

Av andre satsninger som ligger inne i økonomiplanforslaget er styrking av IT-avdelingen for å være kapabel til å møte økte krav og forventninger til digitalisering, og sett i sammenheng med premissene

i Tilpasning 2019. Ved å styrke IT-avdelingen vil tjenestene kunne utnytte digitale systemer bedre og være mer selvhjulpne og kunne kompenseres noe for redusert administrativ kapasitet. Et annet satsingsområde er økt vedlikehold i tråd med plan for strategisk bygningsforvaltning. Det legges opp til økt avsetning for vedlikehold i tråd med tidligere politiske vedtak og en betydelig årlig investering fra 2-3 mill kr i Enøk-tiltak. I tillegg foreslås det storstilt oppgradering av gatelys til LED-armaturer. Tiltakene vil både være kostnadsbesparende og gi betydelig miljøgevinst.

Arealstrategiene er poengtert i den vedtatte kommuneplanen. Det foreslås å sette av midler til prioritert planarbeid i planstrategien. Det har vært utstrakt bruk av dispensasjoner de siste årene og kommunestyret har vedtatt at arealplanen skal rulleres. Dette er kanskje den meste krevende planprosessen å gjennomføre, og for å sikre en god prosess med god involvering legges det inn en rammeøkning i 2020 for igangsetting av planprosess. I tillegg er det planlagt videre utredninger knyttet til kommunedelplan for Skjerstadjorden, der kommunestyret har vedtatt en rekke områder som skal utredes før planen tas til behandling. Disse blir finansiert med inntekter fra havbruksfondet.

2. Forutsetninger

Befolkning: Kommunens overføring fra staten knyttet til skatt og rammetilskudd bestemmes av befolknings sammensetningen. For å kunne forutsi forventede inntekter i årene som kommer må det lages en prognose over befolkningsendringer.

Befolkningsutvikling	2019	2020	2021	2022	2023
0-17 år	920	915	919	905	894
18-49 år	1644	1610	1573	1559	1530
50-66 år	1132	1123	1123	1084	1077
67-79 år	714	743	763	793	794
80-89 år	202	209	216	224	239
90 år og eldre	52	51	49	48	50
SUM	4664	4651	4643	4613	4584

Kilde: SSBs befolkningsframskrivninger.

Tabellen viser en utvikling med gradvis nedgang i befolkningen for Saltdal kommune. Samtidig viser utviklingen også en økning i antall eldre. Dette vil fortsatt stille store krav til kommunens evne til å omprioritere og effektivisere tjenestetilbudet. Utviklingen har skjedd gradvis over tid og forventes å fortsette.

Skatt og rammetilskudd:

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag 75% av de samlede inntekter som kommunen disponerer. Beregningen av frie inntekter i planperioden bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2020. Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene til kommunene og til fylkeskommunene. Inntektssystemet skal ivareta både utjevningshensyn og distriktpolitiske målsetninger. Saltdal er en relativt skattesvak kommune og får med dette systemet høyere inntekter pr. innbygger enn de store byene. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet få kompensasjon for ufrivillige etterspørsels- og kostnadsforskjeller. Utgiftsutjevningen er basert på kostnadsnøkler innenfor demografiske og geografiske forhold, som i hovedsak forklarer forskjeller i utgiftsnivået. Dette innebærer at Saltdal

kommune som med en forholdsvis høy andel eldre og lavere andel av innbyggere i arbeidsdyktig alder kompenseres for dette gjennom utgiftsutjevningen. Det som særlig gir seg utslag i utgiftsutjevningen er at kommunen har en høy relativ andel av psykisk utviklingshemmede, noe som har sammenheng med tiden som vertskommune.

Statsbudsjettet: Statsbudsjettet legger opp til en deflator, forventet pris- og lønnsvekst på 3,1%. Overføringer til norske kommuner på landsbasis er i gjennomsnitt en vekst på 2,2 %. Tilsvarende er snittet for kommuner i Nordland også på 2,2 %. Overføringer til Saltdal kommune ventes å bli en vekst på 2,5 %, som er under lønn- og prisvekst. Budsjettet inntekt for rammetilskudd og skatt på formue og inntekt utgjør ca. kr. 304,6 mill.

SALTDAL						
(år 2020-prisnivå i perioden 2020-2023)	Prognose					
1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	112 580	115 196	116 438	116 257	116 207	116 156
Utgiftsutjevningen	28 594	33 228	37 499	37 474	37 467	37 460
Overgangsordning - INGAR	-339	-248	-250			
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	1 009	1 132	1 882	1 455	1 455	1 455
Nord-Norge-tilskudd/Namdalsstilskudd	8 040	8 247	8 438	8 413	8 413	8 413
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.	3 006	945				
Budsjettvedtak 2018 Stortinget - endringer ekskl skjønn						
Ekstra skjønn KMD	285					
Budsjettvedtak stortinget - saldering budsjett 2019		-188				
RNB 2019 - endringer i rammetilskudd		73				
Stortinget saldering budsjett 2018	130					
RNB 20118 og Nysaldering 2018	64					
Sum rammetilsk uten inntektsutj	153 369	158 385	164 007	163 599	163 542	163 484
"Bykjetrekke"						
Netto inntektsutjevning	24870	22697	23045	23045	23045	23045
Sum rammetilskudd	178 239	181 082	187 052	186 643	186 587	186 529
Rammetilskudd - endring i %		1,6	3,3	-0,2	0	0
Skatt på formue og inntekt	1110720	116242	117542	117542	117542	117542
Skatteinntekter - endring i %		4,99	1,12			
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)						
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	288 959	297 300	304 600	304 200	304 100	304 100
Sum - endring i %		2,9	2,5	-0,1	0	0
Ekstra skjønn tildelt av fylkesmannen	2050	3000				
Sum skatt (inkl selskaps) og netto inntektsutjevning	135590	138939	140587	140587	140587	140587
Sum - endring i %		2,5	1,2			
Rammetilsk kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)	37563	38842	40295	40207	40195	40183
Skatteinntekter kr pr innb.	23334	24934	25321	25321	25321	25321
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)	1,1123	1,1276	1,1378	1,1378	1,1378	1,1378

I statsbudsjettet legges det normalt inn overføringer som kan være både bundne til enkeltformål, eller inngå i frie inntekter og slik sett opp til kommunen å vurdere om tiltaket behøves. I forslag til statsbudsjett 2020 er flere tidligere søknadsbaserte tilskuddsordninger nå innlemmet i rammeoverføringen til kommunen. Dette gjelder tilskudd for områder innen rekruttering psykolog, dagtilbud demente, habilitering/rehabilitering, leirskole, etablering og tilrettelegging for egen bolig, gang og sykkelsti, samordning rus og krim forebygging. I budsjettforslaget har samtlige tjenesteområder som tidligere søkte om disse tilskuddene blitt kompensert gjennom tilsvarende økning i rammetildeling. Alle satsningsområdene søkes hensyntatt i budsjettforslaget, men ikke alle med like stort beløp som forutsatt. Samtlige aktiviteter som har hatt tilskudd tidligere er dermed videreført.

I tillegg er det også gitt særskilt rammetildeling for enkelte satsninger og områder. Her nevnes kompensasjon for enkelte oppgaveoverføringer fra stat til kommune, redusert foreldrebetaling SFO, og frivillighetssentral. Samtlige av de nevnte områdene er hensyntatt i tildeling av budsjetttramme.

I forslag til statsbudsjett foreslås skatteoppkreverfunksjonen overført fra kommuner til stat med virkning fra juni 2020. Dette medfører reduserte oppgaver for kommunen, og en reduksjon i rammetilskuddet på ca. kr. 0,58 mill for 2020.

Satsning på skolehelse og helsestasjon er en videreføring av tidligere års prioriteringer fra regjeringen. Kommunestyret har tidligere valgt å ikke øremerke midlene til tjenesten direkte, begrunnet med at KOSTRA-tall viser at Saltdal kommune bruker mer penger til skolehelsetjenesten/helsestasjonene enn gjennomsnittet. Det har understøttet at kommunen har forskuttert satsningen tidligere år, og at det slik sett ikke har vært påkrevet å øremerke satsningen konkret. Rådmannen anbefaler likevel at midlene også i år ses i sammenheng med føringer om tidlig innsats i skolene og resultater fra Ungdata-undersøkelse. Kommunestyret har i tidligere vedtak bedt vurdere om økning av kommunepsykologstilling til 100 %. I budsjettet er midlene gitt til finansiering av psykologstillingen. Psykologstillingen ligger under tjenesteområdet «Legetjeneste». Ved å bruke midlene til kommunepsykologfunksjonen tilføres tjenesteområdet en økt ramme på kr. 0,733 mill samtidig som vi til en viss grad følger både sentrale og lokale føringer. Midlene til rekruttering psykolog legges også inn som en rammeøkning til det Legetjenesten.

Det er gitt kr. 0,722 mill til økt lærertetthet på skolene. Dette er i budsjettet fordelt mellom de 3 skolene gjennom ressurstilodelingsmodellen, og gir der en direkte effekt på lærertettheten. Dette medfører at ressursfordelingsmodellen er endret fra 12-13-13 til 11,73-12,73-12,73 elever pr lærer i henholdsvis småskole-, mellom og ungdomsskoletrinn.

Differansen mellom økningene i overføring til kommunen på 2,5% og deflator på 3,1% medfører at kommunen ikke får kompensert pris og lønnsvekst i 2020, og medfører isolert en reduksjon av handlingsrommet til kommunen.

Budsjettskjema 1 a

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Skatt på inntekt og formue	-112 327 000	-116 903 000	-116 903 000	-116 903 000	-116 903 000
Ordinært rammetilskudd	-180 182 000	-187 051 000	-187 051 000	-187 051 000	-187 051 000
Skatt på eiendom	-13 972 000	-14 040 000	-14 040 000	-14 040 000	-14 040 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 497 000	-1 518 000	-1 518 000	-1 518 000	-1 518 000
Andre generelle statstilskudd	-61 778 000	-64 699 000	-63 199 000	-64 699 000	-63 199 000
Sum frie disponible inntekter	-3 669 756 000	-384 211 000	-382 711 000	-384 211 000	-382 711 000
Renteinntekter og utbytte	-1 647 000	-1 808 000	-1 808 000	-1 808 000	-1 808 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	8 243 000	8 758 000	9 639 000	10 540 000	10 670 000
Tap på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	21 304 000	21 670 000	23 035 000	24 683 000	25 075 000
Netto finansinntekter/-utgifter	27 900 000	28 620 000	30 866 000	33 416 000	33 937 000
Dekning av tidl års regnsk m merforbruk	-	-	-	-	-
Til bundne avsetninger	170 000	5 583 000	1 988 000	938 000	-
Til ubundne avsetninger	1 654 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000	1 656 000
Bruk av tidl års regnsk m mindreforbruk	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-	-	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-2 181 000	-1 793 000	-1 793 000	-1 793 000	-1 793 000
Netto avsetninger	-358 000	5 446 000	1 851 000	801 000	-137 000
Overført til investeringsbudsjettet	2 770 000	2 770 000	2 770 000	2 770 000	2 770 000
Til fordeling drift	-339 444 000	-347 376 000	-347 225 000	-347 225 000	-346 142 000
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	339 444 000	347 376 000	347 225 000	347 225 000	346 142 000
Merforbruk/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Spesifisering - andre generelle statstilskudd	Budsjett 2019	Budsjett 2020
vertskommunetilskudd	-51 400 000	-53 000 000
integreringstilskudd flyktn	-9 970 000	-9 199 000
investeringkomp grunnskole	-108 000	0
boligtilskudd Husbanken	-300 000	0
Havbruksfond	0	-2 500 000
Sum	-61 778 000	-64 699 000

Utover ordinær skatte og rammetilskudd får kommunen en betydelig overføring som vertskommune for psykisk utviklingshemmede. Tilskuddet er ment å dekke totale utgifter som kommunen har og har hatt med sine vertskommuneforpliktelser. Dette er et øremerket tilskudd og inngår derfor ikke i tabellen over frie inntekter, men regnes som andre generelle statstilskudd. Inntektene for 2020 beregnes til kr. 53 mill som tilsvarer en økning på kr. 1,6 mill sammenlignet med tilskuddet vi hadde budsjettert for i 2019.

Integreringstilskudd for bosatte flyktninger er budsjettert med 9,199 mil. Dette utgjør en nedgang på ca. 0,771 mill sammenlignet med opprinnelig budsjett for tilsvarende tilskudd i 2019. Nedgangen skyldes endringer i antall bosatte flyktninger innenfor 5 årsperioden det gis tilskudd for den enkelte flyktning. De budsjetterte inntektene på integreringstilskudd for 2020 forutsetter bosetning av 10 nye flyktninger. Dette er en videreføring av nivået på nye bosetninger tilsvarende 2019. Saltdal kommune har blitt spurt om å bosette 15 flyktninger i 2020. Dette vil bli behandlet i egen politisk sak. Ved vedtak om bosetning av 15 flyktninger vil inntektene øke med ca. kr. 1,0 mill. Videre vil det også utløse nye kostnader som gjør at nettoeffekten i budsjettet vil være ca. i balanse. Ved bosetning av 0 flyktninger i 2020 vil inntekten reduseres med ca. 2,9 mill. Integreringstilskuddet ble tidligere budsjettert som fellesinntekter. Fra og med budsjett 2018 har tilskuddet blitt budsjettert på ansvaret til flyktningetjenesten. Bosetting av flyktninger medfører en betydelig forpliktelse og noe av merinntektene disponeres derfor til skole, helse, bolig og øvrige aktiviteter som følger av dette.

Det er budsjettert med inntekter på havbruksfondet for kr. 2,5 mill i 2020. I forslaget til budsjettet er kr. 0,2 mill av inntektene disponert til utredning av miljøundersøkelser knyttet til kommunedelplan Skjerstadfjorden.

Budsjettskjema 1 b

Budsjettskjema 1B	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Politisk nivå	4 960 000	5 068 000	5 068 000	5 068 000	5 068 000
Diverse tilskudd og tiltak	5 879 000	6 148 000	6 148 000	6 148 000	6 148 000
Rådmannskontoret	17 060 000	18 913 000	19 112 000	19 112 000	19 112 000
Økonomiavdelingen	7 549 000	6 926 000	6 926 000	6 926 000	6 926 000
HR-Personal og servicetorget	1 615 000	1 730 000	1 730 000	1 730 000	1 730 000
Stab oppvekst og kultur	8 846 000	9 403 000	9 403 000	9 403 000	9 403 000
Rognan Barneskole	22 836 000	24 317 000	24 317 000	24 317 000	24 317 000
Rognan ungdomsskole	12 342 000	13 315 000	13 315 000	13 315 000	13 315 000
Røklund skole	14 483 000	16 392 000	16 392 000	16 392 000	16 392 000
Flyktningetjeneste	8 609 000	7 550 000	7 550 000	7 550 000	7 550 000
Kultur	8 330 000	8 853 000	8 853 000	8 853 000	8 853 000
Knekthågen barnehage	5 755 000	6 316 000	6 316 000	6 316 000	6 316 000
Høyjarfall barnehage	3 247 000	3 380 000	3 380 000	3 380 000	3 380 000
Trollskogen barnehage	6 542 000	5 760 000	5 760 000	5 760 000	5 760 000
Rognan barnehage	7 117 000	6 869 000	6 869 000	6 869 000	6 869 000
Saltnes barnehage	3 561 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000
Helsesenteret	18 909 000	20 582 000	20 582 000	20 582 000	20 582 000
Stab helse og omsorg - bemanning og tildelingskontor	-6 074 000	-4 013 000	-4 013 000	-4 013 000	-4 013 000
Sykehjem	37 336 000	37 991 000	37 991 000	37 991 000	37 991 000
Hjemmetjenesten	30 600 000	31 211 000	31 211 000	31 211 000	31 211 000
Knaggen aktivitetssenter	5 834 000	6 299 000	6 299 000	6 299 000	6 299 000
Barnevern og Innsatsstjenesten	14 167 000	14 296 000	14 296 000	14 296 000	14 296 000
NAV	11 033 000	11 447 000	11 447 000	11 447 000	11 447 000
Bomiljø Rognan (tidligere 1 og 2)	22 876 000	24 383 000	24 383 000	24 383 000	24 383 000
Bomiljø 3	13 581 000	13 959 000	13 959 000	13 959 000	13 959 000
Bomiljø 4	23 417 000	24 129 000	24 129 000	24 129 000	24 129 000
Bomiljø 5	18 717 000	18 440 000	18 440 000	18 440 000	18 440 000
Bygningsforvaltning	19 680 000	21 587 000	21 587 000	21 587 000	21 587 000
Plan og utvikling	7 458 000	8 143 000	7 793 000	7 793 000	8 793 000
Teknisk drift uten selvkost	5 984 000	7 423 000	7 423 000	7 423 000	7 423 000
Teknisk drift - selvkost	-9 761 000	-9 853 000	-9 853 000	-9 853 000	-9 853 000
Fordelt til drift fra 1B	352 488 000	370 664 000	370 513 000	370 513 000	371 513 000
Andre finansielle transaksjoner	-13 045 000	-23 287 000	-23 287 000	-23 287 000	-25 370 000
Sum fordelt til drift	339 444 000	347 375 000	347 225 000	347 225 000	346 142 000

Budsjettskjemaet viser sum fordelt til drift i henhold til skjema 1 a og b for tjenesteområdene. Det vises til tabell nedenfor for spesifisering av beløpet som utgjør andre finansielle transaksjoner. Skjema 1 b viser en gradvis nedgang i sum fordelt til drift. Nedgangen skyldes blant annet at kapitalkostnader øker utover i perioden.

Spesifisering - andre finansielle transaksjoner	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Reservert lønnsoppgjør	3 898 000	-
Motpost avskrivninger	-	-
Konsesjonskraftinntekter	-3 399 000	-3 538 000
Ref stat, sykehjem/omsorgsboliger	-788 000	-840 000
Premieavvik	-13 056 000	-19 409 000
Tap på fordringer	300 000	500 000
Sum	-13 045 000	-23 287 000

Oppfølging av politiske vedtak: Gjennom året gjøres det en rekke politiske vedtak som ofte har økonomisk konsekvens og som bes bli vurdert i forbindelse med økonomiplan. Alle vedtakene er vurdert og saker følges opp konkret i forslag til driftsbudsjett eller investeringsplan. Videre ligger det også tiltak i økonomiplan 2019-2022 for perioden 2020. Disse er også vurdert og hensyntatt i budsjettforslaget. Av investeringer er det hensyntatt både utskifting av biler/maskiner, ENØK-tiltak, videreføring av forprosjekt helsehus og boliger, og forprosjekt investeringer innenfor omsorg

(helsehus og boliger), samt at utbygging av Slipen også er hensyntatt i økonomiplanperioden. For nærmere beskrivelse av investeringer vises det til kap. 3 og vedlegg.

I driftsbudsjettet foreligger også oppfølging av flere politiske vedtak med budsjetteffekt. Det største enkeltvedtaket er «Tilpasning 2019» som ble vedtatt av kommunestyret i september 2019. Vedtaket innebærer en endring av organisasjonsstrukturen i kommunen til en 3-nivåledelsesmodell, samt andre besparende tiltak som totalt gir en økonomisk effektivisering på 9,0 mill. I vedtaket var det spesifisert besparende tiltak på 8,15 mill. I budsjett 2020 er de resterende 0,85 mill innspart gjennom fordeling på tildeling av budsjetttrammene for tjenesteområdene. Innsparingseffekten på totalt 9,0 mill er dermed implementert i budsjett 2020.

Tiltaket på økt vedlikehold fra budsjett 2019 videreføres i henhold til økonomiplan 2019-2022. Dette innebærer en opptrapping på kr. 123 000,- for 2020.

I henhold til finansielle måltall skal kommunen på sikt ha et netto driftsresultat på 1,75%. Det er i budsjettet gjort avsetning til sparing/fondsavsetning for å ivareta en tilnærming til dette målet. I rådmannens budsjettforslag for 2020 er det satt av fondsavsetning på ca. 5,6 mill. Dette utgjør ca. 1,6% i netto driftsresultat. Driftsbudsjettet i de tre siste årene i økonomiplan perioden viser en gradvis nedgang i fondsavsetningen, og i 2023 er den opphørt. Dette skyldes i stor grad økte kapitalkostnader og spesielt for investeringen i Slipen Scene som har en økning fra 0,5 mill i 2020 til 5,0 mill i kostnader i 2023. Det må derfor jobbes videre i kommende års budsjett med opprettholdelse av dette måltallet.

Åpningen av den nye flerbrukshallen på Rognan medfører reduserte leieinntekter på kommunen sin idrettshall. I budsjettforslaget er dette hensyntatt og utgjør kr. 175 000,- for 2020. Tjenesteområdet Kultur kompenseres tilsvarende i sin tildeling av budsjetttramme for 2020.

I kommunestyret i april 2019 ble det gjort vedtak for barneavlasting om opprettelse av bolig for avlastning til omsorgsgivere med tyngende omsorgsoppgaver til barn og unge. Tilbudet ble oppstartet i 2019, og har vært under etablering og oppbygging løpende gjennom 2019. Det er i rådmannens budsjettforslag innarbeidet ramme for tjenestetilbudet i Bomiljø Rognan. De er estimert en netto kostand på ca. 1,48 mill for dette. 2020 blir det første hele driftsåret med tilbudet, og man vil da også kunne gjøre en evaluering av den økonomiske rammen for tjenestetilbudet.

Konsesjonskraft: Eier av kraftverkene skal avgi inntil 10 prosent av kraftgrunnlaget som konsesjonskraft til kommunene og fylkeskommunen der kraftanlegget ligger. Konsesjonskraftordningen er begrenset oppad til forbruket til alminnelig elektrisitetsforsyning innenfor kommunens grenser. Saltdal kommune har 19,268 GwH som vi får konsesjonskraftsinntekter fra, beregnet ut fra energivolum i Daja, Fagerli og Sjønstå kraftverk der SKS Produksjon er konsesjonær. Det er bestemt at kommunen best sikrer sine inntekter gjennom forvaltningsavtale som sikrer kommen en minimumspris men der vi likevel kan få en gevinst av flytende pris i spotmarkedet. Avtalen er en form for krysning mellom fastpris og variabel pris der forvalter har incentiver for å sikre best avkastning utover minimumsprisen. Strømprisene har vært stigende. Forvaltningsavtalen for 2020 gav en garantipris på 337,6 kr/MWh. For alle inntekter over

referanseprisen får kommunen 90%. Sist prognose viser at samlede inntekter i 2020 kan bli nesten 3,5 millioner. Dette er en økning på ca. 0,14 millioner fra forrige økonomiplan sitt budsjett.

Et ekspertutvalg har på vegne av regjeringen sett på forslag til endringer og justering av fordelingen på konsesjonskraftsinntekter til kommunene. I forslaget til ekspertutvalget foreslås oppsummert inntektene som i dag går direkte til kommunene overført til staten, for deretter og fordeles ut til kommunene. Videre foreslås også en endring i praksis med verdisetting av kraftverk i forhold til eiendomsskatt endret, som også vil ha en negativ betydning for kommunens inntekter.

Et ekspertutvalg har på vegne av regjeringen blitt satt ned etter krav fra bransjen for endring av grunnrenteskatten. Behovet for endringer er begrunnet i at grunnrenteskatten har hindret fornuftig oppgradering av gamle vannkraftverk og effektutbygging. I konklusjonen til ekspertutvalget vil de fjerne/reducere kommunene sine egne inntekter, og deretter foreslår de en økning i statlige inntekter. Videre foreslår de at det kan legges opp til en fordelingsmodell av disse inntektene. For Saltdal kommune vil dette i praksis bety at inntekten fra konsesjonsavgiften som settes av til næringsfond vil opphøre. Videre vil de direkte salgsinntektene fra konsesjonskraft som vist ovenfor opphøre. Inntektene på eiendomsskatt på kraftverkene vil også bli redusert. Ekspertgruppen sier ikke noe direkte om hvordan de tenker at en fordelingsmodell skal fungere. Siden disse foreslåtte endringene ikke er vedtatt eller utredet tilstrekkelig på økonomisk konsekvens er det ikke tatt hensyn til dette i rådmannens budsjettforslag.

Eiendomsskatt: Det planlegges betydelige endringer i eiendomsskatteregimet. Regjeringen har vedtatt at det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på minst 30 prosent for all bolig- og fritidseiendom fra 2020. Kommunene står fritt til å velge en høyere reduksjonsfaktor enn dette. I budsjettet for 2019 ble eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger senket fra 4 til 3 promille. Dette reduserte de samlede inntektene på disse objektene fra 12,3 til 9,2 mill kr, en nedgang på a. 3,1 mill kr. Innføringen av den obligatoriske reduksjonsfaktoren på 30% medfører at en videreføring av eiendomsskatten på 3 promille vil gi en redusert inntekt til kommunen på ca. 2,8 mill. For å opprettholde den samme inntekten på eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger foreslås det derfor i rådmannens budsjettforslag å øke promillen fra 3 til 4. Satsen kan maksimalt økes med 1 promille i løpet av et budsjettår. Dette gir en ikke en tilstrekkelig, men en tilnærmet kompensering i inntektene som kommunen mister grunnet den obligatorisk reduksjonsfaktoren. Det presiseres at regningen for innbyggerne med denne endringen ventelig vil være om lag det samme som i 2019.

For verker, bruk og næringseiendom foreslås samme beskatning som tidligere, 7 promille.

Lønn, pensjon og premieavvik: Det budsjetteres med en sentral pott på ca. 5,1 millioner til avsetning for neste års lønnsoppgjør. Avsetningen er hensyntatt i tildeling av budsjetttrammene for tjenesteområdene.

Premiesatser for pensjonsutgifter baseres på beregninger fra KLP og Statens Pensjonskasse. Satsene varierer noe fra år til år, spesielt der hvor reguleringspremie inngår. Reguleringspremie er en premie som betales for å løfte fremtidige og løpende pensjonsutbetalinger til nytt nivå etter lønnsoppgjør og g-reguleringer.

I 2002 ble det i regnskapsbestemmelsene innført en justeringsbestemmelse i den hensikt å utjevne pensjonskostnadenes svingning fra år til år, det såkalte premieavviket. Premieavviket er differansen mellom innbetalt premie og en beregnet pensjonskostnad. Premieavviket påvirker driftsresultatet, og føres mot en balansepost. Gjelden skal avskrives over en periode på mellom 7 og 15 år alt etter amortiseringsregler som gjelder for tidspunktet. Positivt premieavvik er en teknisk korrigerende som det ikke følger fysiske penger med, men som inntektsføres i regnskapet. Over tid har dette blitt disponert i drift, noe som påvirker likviditeten negativt. Akkumulerte premieavvik i balansen i 2018 var på ca. 48,1 millioner.

Renter og avdrag: Kommunens lånegjeld var ved utgangen av 2018 på ca. 79 % av driftsinntektene. En stor del av dette er investeringer med mindre grad av egenrisiko for kommunen ettersom det finansieres gjennom selvkostregnskapet, dvs gjennom avgiftslegging på abonnentene. Økningen i lånegjelden de siste årene skyldes i hovedsak den store vann- og avløpsutbyggingen mellom Rusånes og Rognan. I tillegg har kommunen investert mye i utbyggingen av industrikaiaen. Videre utleie av industrikaiaen gir inntekter som brukes til å betjene kapitalkostnadene ved låneopptak for utbyggingen. Samlet utgjør renter og avdrag på lån ca. 5% av kommunens samlede driftsinntekter ved slutten av 2017.

Kommunen ble meldt ut av ROBEK-listen i løpet av 2019. Dette medfører at man ikke lenger trenger godkjenning av fylkesmannen for nye låneopptak til investeringer. Det at Saltdal kommune har vært på ROBEK-listen har medført flere års utsettelse og etterslep på investeringer. I rådmannens forslag til investeringsbudsjett 2020-2023 foreligger det derfor en økning i investeringer som ikke er innenfor selvkost eller selvfinansierte. Her kan nevnes utskiftninger av maskiner og asfaltering som eksempler. Dette medfører økte kapitalkostnader i driftsbudsjettene for perioden 2020 -2023. Spesielt vil en investering i Slipen medføre store økninger på kapitalkostnadene.

Det jobbes med å prosjektere og planlegge investeringer som på sikt vil gi både en mere ressurseffektiv drift og et tjenestetilbud tilpasset utviklingen av kommunen. Her kan nevnes nytt helsehus, boliger innenfor omsorg og ENØK tiltak.

Tidligere års underskudd: Da kommunen ble oppført på Robek-listen i 2015 var det et samlet merforbruk på 25,0 mill kr. Pr utgangen av 2018 var det balanseført et samlet akkumulert merforbruk i driftsregnskapet dekket inn, og det gjenstår ca. 4,3 mill kr i investeringsregnskapet. Dette er tatt høyde for budsjettert inndekking i 2019 slik at kommunen ved regnskapsavleggelsen i 2019 skal ha nulltet ut underskuddet i balansen. I rådmannens budsjettforslag er derfor forutsetningen at disponible udisponerte midler går til avsetning fond.

Dersom prognosen om inndekning av udekket på investeringsregnskapet ikke holder må kommunen påregne at også 2020 må brukes til å utligne dette. Hvis så må det reguleres inn i budsjett 2020, og budsjetterte midler til avsetning fond må omreguleres til inndekking av akkumulert udekket i investeringsregnskapet. Det er budsjettert med ca. 5,6 mill kr til fondsavsetning i 2020.

3. Investeringer

Budsjettskjema 2 a

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Investeringer i anleggsmidler	16 270 000	25 350 000	72 850 000	82 150 000	9 750 000
Utlån og forskutteringer	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 270 000	2 270 000	2 270 000	2 270 000	2 270 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	28 540 000	3 620 000	85 120 000	94 420 000	22 020 000
Bruk av lånemidler	-25 620 000	-35 200 000	-82 700 000	-62 000	-19 600 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-150 000	-150 000	-150 000	-30 150 000	-150 000
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum eksternt finansiering	-25 770 000	-35 350 000	-82 850 000	-92 150 000	-19 750 000
Overført fra driftsregnskapet	-2 770 000	-2 770 000	-2 270 000	-2 770 000	-2 270 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-28 540 000	-37 620 000	-85 120 000	-94 420 000	-22 020 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0

Investeringsbudsjettet for 2020 viser at det legges opp til en økning i investeringsnivået sammenlignet med 2019. Saltdal kommune har et etterslep på flere investeringsområder grunnet perioden på ROBEK-listen. Det legges derfor opp til en økning i investeringer allerede fra 2020. For hele økonomiplanperioden 2020-2023 viser budsjettet at den største investeringen er utbyggingen av Slipen Scene. Utover denne investeringen opprettholdes en moderat utvikling av investeringer. Det fokuseres også på investeringer som vil gi en mere effektiv drift i årene fremover. Her nevnes ENØK-tiltak og prosjektering av helsehus og boliger.

Driftsbudsjettet viser en negativ utvikling med økte kostnader som i stor grad skyldes kapitalkostnader fra investeringer i økonomiplanperioden. I 2023 viser budsjettet at man ikke lenger klarer å sette av penger på fond, og at det kreves ytterligere effektivisering for å holde budsjettet i balanse. Til tross for et opparbeidet etterslep og stort behov for investeringer blir det viktig å ha fokus på utviklingen av kapitalkostnader og investeringsnivå fremover.

Budsjettskjema 2 b

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Junkerdal vannverk, ny kilde	-	1 000	1 500	-	-
ENØK tiltak bygg	-	3 000	2 000	2 000	2 000
Etablere garasjebygg til hjemmetjenestens biler	-	-	600	-	-
Brannsikring, søppelanlegg i bakken evt. hus for dunker	-	-	-	2 400	-
Programvare NAV digi	-	250	-	-	-
Fullføre Vensmoen friidrettsbane	-	2 850	-	-	-
Skuterløype Skaiti-Grensen	-	400	-	-	-
Kjøp av 8 tonns gravemaskin VA-renovering	-	800	-	-	-
Oppgradering og reasfaltering av veier	-	1 500	1 500	1 500	1 500
Fjerning/restaurering av demning - Mølndammen	-	3 000	-	-	-
Nytt bårehus	5 300	-	-	-	-
Utskifting biler, maskiner, utstyr	-	2 000	2 000	2 000	2 000
Rehabilitering avløp	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Rehabilitering vann	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Sikring bruer, veiskjæringer, kaier	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Omsorg, velferdsteknologisk plattform	2 620	-	-	-	-
Slipen Scene	-	5 000	60 000	70 000	-
Forprosjekt investeringer omsorg (Helsehus, boliger)	1 000	1 000	1 000	-	-
Tak Knaggen og rådhus	2 500	-	-	-	-
Maskiner renhold	600	-	-	-	-
Innkjøp av nytt oppmålingsutstyr	-	300	-	-	-
Spillemiddellegg	300	300	300	300	300
Egenandel trafiksikring	200	200	200	200	200
Digitalt kartverk	150	150	150	150	150
SUM	16 270	25 350	72 850	82 150	9 750

Budsjettskjema 2 b viser en spesifisering av investering i anleggsmidler fra skjema 2 a. Tallene i tabellen er oppgitt i hele tusen. Budsjettallene for 2019 viser opprinnelig investeringsbudsjett for det året, mens tallene for 2020-2024 er hentet fra rådmannens forslag til økonomiplan 2020-2023.

Junkerdal vannverk skal skifte kilde til vann. Dagens kilde har i perioder mindre god råvannskvalitet, inntaket og overføringsledninger har frostproblemer som kan medføre bortfall av vann. Videre ligger inntakskum i et ustabil og rasutsatt område. Ny kilde er lokalisert.

Det er lagt inn ENØK-tiltak for 3 millioner i 2020, og videre med 2 mill utover i perioden.

NAV har behov for å få ny programvare i forbindelse med samarbeidet i NAV Indre Salten. Programvaren vil også ta ned driftskostnader i NAV og gjør at investeringen i stor grad er selvfinansierende.

Det er lagt inn investering på 2,85mill til fullføring av Vensmoen Friidrettsbane. Det vesentligste av dette vil være en mellomfinansiering. Prosjektet er spillemiddelberettiget og utgjør dermed en forskuttering av midler. Sak om alternativer vil fremmes for kommunestyret.

I forbindelse med etablering av kommunal skuterløype fra Skaiti til grensen må det settes av midler til opparbeidelse av parkeringsplass og øvrige nødvendige investeringer. Investeringen er estimert til 0,4 mill.

Det er lagt inn kjøp av 8 tonns gravemaskin til VA. Det er til stadighet reparasjoner, nylegging og oppgravinger i områder, hvor det ligger tett i tett med lavspent, høyspent, fiber, telefon, bio direkte over vårt ledningsnett. For å kunne komme til disse er man helt avhengig av en egnet liten gravemaskin med rotortilt. Kommunen leier i dag inn denne tjenesten i betydelig grad ved renovering og nylegging. Innkjøp av maskin med rotortilt vil kunne øke effektiviteten og være besparende på sikt.

Det trenges oppbygging av vegkropp og nyasfaltering på flere veger og områder, samt større oppgrusinger og vedlikehold på kommunens grusveger. Dette er vedlikeholdt som har vært avventet mens kommunen var på ROBEK-listen. Budsjettet årlig investering på 1,5 mill.

Saltdal kommune har fått pålegg fra NVE om å velge en endelig løsning for MøIndammen og gjennomføre denne investeringen. Administrasjonens anbefaling er at demningen senkes til et nivå slik at dammen blir klassifisert slik at den ikke krever vedlikehold. Investeringen må gjennomføres i 2020 for at Saltdal kommune skal unngå gebyrer fra NVE. Foreløpig anslått kostnad for investeringen ca. kr 3,0 mill.

Det er lagt inn en investeringspott på 2 mill årlig på systematisk utskifting av gamle maskiner, biler og utstyr. Dette er investeringer som ikke har blitt prioritert og har gitt et etterslep mens kommunen har vært på ROBEK-listen.

Det er lagt inn videreføring av rehabiliteringsinvesteringer på vann og avløp, samt sikring av bruer/kaier og veiskjær.

Investering i Slipen Scene er lagt inn i henhold til Cowi sin rapport og alternativ 1b. Her forutsettes låneopptak, netto bidrag på 99 millioner. Dette er eks evt miljøsanering, innredning utover møbler og utstyr, byggeledelse og IT-investeringer. Realistisk låneopptak er nærmere 105 mill kr. Rapportens LCC-analyse viser kostnader på ca 7 mill kr samlet med drift, kapital, vedlikehold. I tillegg vil det være besparelse for stenging av Jernbanegata og samfunnshuset. Forutsetter her besparelse 1 mill kr. Ved eventuell åpning 01.06.2022 kan det budsjetteres med opptrapping 0,5 mill kr 2020 (låneopptak prosjektering mv), 2 mill kr 2021 (halvårseffekt samlet låneopptak), 5 mill kr 2022 og 6 mill kr 2023 (helårsdrift). Tallene er et estimat. Større investering i Slipen Scene lå opprinnelig inne i 2020 i henhold til økonomiplan 2019-2022. Det vurderes at i henhold til fremdrift i prosjektet vil først større investeringer starte i 2021 og utover.

Forprosjekt til helsehus og boliger lå opprinnelig inne i 2019, men har ikke vært gjennomført i løpet av året. Tiltaket videreføres med forprosjekt og prosjekteringskostnader i 2020 og 2021 på 1 mill hver år. Det er kun kostnader til forprosjekt og prosjekteringskostnader som er lagt inn i økonomiplanen. Inntil dette er gjennomført er det lite grunnlag til å estimere både investeringsbehov ved realisering, og økonomiske effekter av investeringene. Når det foreligger endelige utbyggingsalternativer må det nødvendigvis innarbeides i investeringsplanen med konkret beløp. Det forutsettes imidlertid at prosjektet med omsorgsboliger skal gi effektiviseringsgevinst som kan forsvare investeringen.

Det er påkrevd med investering i nytt oppmålingsutstyr for å kunne gjennomføre oppmålingsforretninger ut fra dagens krav til denne tjenesten. Kostnad investering ca kr. 300 000. Dagens utstyr kan fortsatt benyttes ved avdeling Teknisk drift.

Årlig kommunal egenandel til trafikksikringstiltak foreslås videreført 0,2 millioner årlig. Beløpet benyttes hvert år til delfinansiering og gjennomføring av viktige trafikksikkerhetstiltak. Den kommunale egenandelen vil kunne utløse inntil 80% eksternt tilskudd av totalkostnaden for disse prosjektene. Spillemidler for nærmiljøanlegg videreføres med et årlig beløp på 0,3 millioner. Herav dekkes halvparten gjennom overføring fra kommunenes driftsbudsjett og resterende gjennom spillemidler. Digitalt kartverk foreslås videreført på tilsvarende nivå som sist budsjettår.

4. Kommuneplanens samfunnsdel

Økonomiplanen må sees i sammenheng med kommunens øvrig planverk, årsmeldinger, årsberetninger og budsjettdokumenter. De er alle viktige bakgrunnsdokumenter i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen.

Alle kommuner skal utarbeide en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel og arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal gi retninger og føringer for kommunens samlede utvikling i et langsiktig perspektiv. Planen skal gi et mobiliseringsløft, skape optimisme, stolthet og fremtidsstro samtidig som planen i seg selv er et sentralt styringsverktøy. Den skal legges til grunn for all virksomhet i kommunen og samtidig ivareta nasjonale og regionale føringer, krav og forventninger.

Med kommuneplanens samfunnsdel gir kommunestyret føringer for utviklingen av samfunnet og til kommunen som organisasjon. Planen gir et overordnet perspektiv og viser aktuelle mål og strategier som har betydning både for både private og offentlige interesser. Samfunnsplanen er førende for innsatsområdene i kommunens økonomiplaner og budsjett. Den skal følges opp i arealplanen og andre planer med konkrete prosjekter og tiltak.

Saltdal kommunestyre vedtok kommuneplanens samfunnsdel i juni 2019. Basert på kunnskapsgrunnlaget er det utformet mål og strategier som det legges spesielt vekt på i budsjett og økonomiplan. I tillegg er det vedtatt arealstrategier som er førende for utarbeiding av kommuneplanens arealdel og som skal utarbeides tidlig i kommunestyreperioden.

4.1 Mål og strategier

Satsningsområde 1: Folk og bosetting

Mål: Økt bosetting og boligbygging.

Strategier:

- Sørge for attraktive tomter i kommunen og fortetting av boligområder i sentrum.
- Til enhver tid ha regulerte boligområder med ledige tomter i Rognan- og Røklandsområdet.
- Stimulere til bygging av boliger tilpasset ulike livsfaser.
- Motivere utflyttede saltdalinger til å komme tilbake til kommunen.
- Arbeide for effektivt og smidig kollektivtilbud med spesielt fokus på videreutvikling av Saltenpendelen.
- Stimulere til økt bolyst gjennom et attraktivt og variert kulturliv.

Satsningsområde 2: Næringslivet.

Mål: Et nyskapende, aktivt og variert næringsliv.

Strategier:

- Sørge for gode og forutsigbare rammevilkår for næringslivet.
- Sørge for tilgjengelig industriareal og tilpasset infrastruktur.
- Stimulere til utvikling av primærnæringen.
- Stimulere til, og ivareta gründervirksomhet.
- Støtte opp under Rognan sentrum som handelssenter.
- Legge til rette for kultur- og opplevelsesbasert næring blant annet ved å utnytte nasjonalparkstatusen til næringsutvikling.
- Være en aktiv nasjonalparkkommune

Satsningsområde 3: Helse og levekår

Mål: Alle skal oppleve mestring, tilhørighet og inkludering.

Strategier:

- Gi barn og unge et godt og variert oppvekstmiljø, gode møtesteder, gode læringsmiljø og muligheter for lek og aktivitet.

- Sikre gode overganger i utdanningsløpet og stimulere til at flere fullfører videregående skole og velger høyere utdanning.
- Styrke samhandlingen mellom kommunen, næringslivet og utdanningsinstitusjoner om fremtidige kompetansebehov, digitalisering og bruk av ny teknologi.
- Utjevne sosiale helseforskjeller, fremme folkehelse og legge til rette for å kunne utøve fysisk aktivitet uavhengig av alder eller fysiske forutsetninger.
- Sørge for gode betingelser for å kunne delta i, og oppleve, et bredt spekter av kulturaktiviteter.
- Utvikle et moderne kulturbygg som rommer et mangfold av kulturaktiviteter.
- Stimulere til økt inkludering og deltagelse for å begrense psykiske helseplager.
- Legge til rette for at innbyggerne kan være mest mulig selvhjulpne i alle livsfaser.

Arealstrategier

- Gjennomgang av ulike behov for næringsareal.
- Prioritere areal til framtidig industri, handel og servicenæring.
- Definere viktige områder for landbruk i Saltdal.
- Legge til rette for fortetting og høyere utnyttelse av regulerte tomter sentralt på Rognan.
- Nye utbyggingsområder skal lokaliseres i tilknytning til infrastruktur som VA, veg, gang og sykkelveger.
- Rognanområdet skal være prioritert for utbygging av nye boligfelt.
- Utbygging skal ivareta barn og unges oppvekstvilkår og sikre at arealer blir avsatt til lek og opphold.
- Spredt bosetting og fritidsbebyggelse skal skje i avklarte LNF-områder.
- Som nasjonalparkkommune skal kommunens arealdel ta hensyn til verneområdene og verneverdiene.

4.2 Kommuneplanens føringer for økonomiplanen

Kommuneplanens samfunnsdel har et 10-års perspektiv og viser hvilke strategier kommunen vil legge til grunn for å nå sine mål. Det skal derfor være en naturlig sammenheng slik at økonomiplanen blir et handlingsdokument for å nå samfunnsplanens mål. Med andre ord bør årsbudsjett og økonomiplan være en forlengelse av styringsdokumentene og der man konkretiserer hvordan målene skal nås, hvordan strategiene skal gjennomføres og med finansiering av disse.

Økonomiplanen har et 4-års perspektiv og kan naturlig nok ikke konkretisere alle strategier som er forutsatt i samfunnsplanen som har en lengre horisont. For rådmannen har det derfor vært viktig å peke ut noen de strategiene som har hatt høyest uttrykt politisk prioritet.

I tidligere vedtak og økonomiplaner har utbygging av Slipen Scene til et samlet kulturbygg for hele kommunens kulturliv og videregående skoles behov vært av høy politisk prioritet. Dette favner flere av målene og strategiene i samfunnsplanen, både når det gjelder økt bosetting og bolyst, men også ringvirkninger det kan få for næringslivet og videregående skole. De konkrete utbyggingsplanene omfatter flere mulige alternativ som vil fremmes som egen politisk sak. Rådmannen har i sitt forslag til investeringsbudsjett forutsatt at man velger investeringsløsning til 135 mill kr.

Kommunestyret har vedtatt nye arealstrategier som gir føringer for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Det har vært utstrakt bruk av dispensasjoner de siste årene og kommunestyret har vedtatt

at arealplanen skal rulleres. Dette er kanskje den meste krevende planprosessen å gjennomføre, og for å sikre en god prosess med god involvering legges det inn en rammeøkning i 2020 for å sikre igangsetting av planprosess. Det er et særlig behov for ha tilgjengelig industriareal for å møte næringslivets raske behov, og dette planarbeidet vil være særlig viktig for å gjøre en nødvendig kartlegging og legge til rette for et enda mer nyskapende, aktivt og variert næringsliv. I tillegg er det planlagt videre utredninger knyttet til kommunedelplan for Skjerstadvfjorden, der kommunestyret har vedtatt en rekke områder som skal utredes før planen tas til behandling.

Det stilles økte krav til effektivisering og samhandling mot innbyggere og næringsliv. For å være robust nok til å bestå som egen kommune og for å kunne gi publikum tjenester slik at de er selvhjulpne er det prekær behov for økt kapasitet på IT-siden. En viktig strategi i samfunnsdelen er å styrke samhandlingen mellom kommunen, næringslivet og utdanningsinstitusjoner om fremtidige kompetansebehov, digitalisering og bruk av ny teknologi og for å være i stand til dette er det nødvendig å styrke kapasiteten på IT-siden. IT-faget er blitt svært spesialisert og det vil neppe være mulig å bygge opp et miljø som innehar alle kompetanse innenfor faget, og derfor ikke realistisk å erstatte dagens behov for ekstern kompetanse, men styrkingen vil være nødvendig for å utnytte fagsystemer på en optimal måte. På sikt vil dette være kostnadsbesparende.

Alle skal oppleve mestring, tilhørighet og inkludering. Ved siden av Slipen-utbyggingen er den igangsatte planleggingen av investeringer i helsehus og omsorgsboliger særlig viktig for å møte kommunens langsiktige mål og fremtidens behov. I arbeidet med helse-, omsorgs- og sosialplan synliggjøres i særdeleshet behovet for en annen struktur innen helse og omsorg, både for å møte brukernes behov og kunne levere kostnadseffektive tjenester. Det foreslås å videreføre arbeidet og sette av ytterligere midler til forprosjektering. Sak om alternative løsninger både for nytt helsehus og omsorgsboliger vil fremmes for kommunestyret.

5. Drift

I kapitlet presenteres en oversikt pr avdeling og tjenesteområde med budsjettammer for året som kommer samt mål og resultatindikatorer. Tabellen nedenfor er en oppsummering av alle tiltak.

Avdeling	Tiltak	2020	2021	2022	2023
Felles	Fondsavsetning	5 583 000	1 988 000	938 000	-
Kultur	Nybygg/rehabilitering Slipen Scene	500 000	2 000 000	4 000 000	5 000 000
Felles, investeringer	Kapitalkostnader investeringer	461 000	1 207 000	1 757 000	2 278 000
Teknisk drift	Oppgradering gatelys til LED- armaturer	450 000	450 000	450 000	450 000
Sentralkomunikasjon	Digitalisering, styrking IT-avdelingen	300 000	500 000	500 000	500 000
Plan og utvikling	Revisjon av kommuneplanens arealdel	150 000	-	-	-
Byggforvaltning	Opptrappingsplan vedlikehold	123 000	123 000	123 000	123 000
Plan og utvikling	Utredninger, kommunedelplan Skjerstadvfjorden	200 000	-	-	-
Felles	Effektiviseringsbehov	-	-	-	-2 083 000
Felles	Inntekter havbruksfond	-2 300 000	-1 000 000	-2 500 000	-1 000 000
Felles	Eiendomsskatt kompensering bunnfradrag	-2 559 000	-2 559 000	-2 559 000	-2 559 000

Tiltak med positivt fortegn utgjør en kostnad/aktivitetsøkning, mens tiltak med negativt fortegn vil være innsparingskrav eller merinntekt. For nærmere beskrivelse av tiltakene vises det til delkapitlene.

Budsjettrammene for de enkelte avdelingene og tjenesteområdene inkluderer ikke valgte driftstiltak, men er utarbeidet i forhold til konsekvensjustert budsjett.

5.1 Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen består av rådmannskontor, folkehelse, HR-avdeling, servicekontor, it-avdeling, økonomiavdeling, politisk aktivitet og tilskudd til eksterne. Tjenesten yter service både internt mot politikerne, samhandlingsområdene, ansatte og arbeidstakerorganisasjonene dessuten eksternt mot innbyggerne, næringsliv, statlige og regionale instanser samt interkommunale samarbeidspartnere. En stor del av budsjettet er derfor bundet opp av utenforliggende forhold. Som organisasjon er kommunen kompleks og reguleres av detaljerte lover, kvalitetskrav, brukermedvirkning, tilsyn/kontroll, og økende grad av samarbeid internt og interkommunalt. Den elektroniske utviklingen stiller krav til nettbasert informasjon, forbedring av hjemmesiden, økt krav til personvern og datasikkerhet men gir også muligheter for effektivisering og bedre service.

Mål og resultatindikatorer

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Netto driftsresultat	Kommunen bør budsjettere med et visst overskudd. Teknisk beregningsutvalg anbefaler et nivå på 1,75 %. Rådmannen anbefaler en gradvis økning med et måltall på 0,50 % i 2019 som øker over tid. Dette innebærer fondsavsetning på 2,7 mill kr i 2019.	0,9 %	0,50 %
Gjeldsgrad	Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Saltdal kommune pr utgangen av 2017 en gjeldsgrad på 82 %. Det foreslås at samlet nivå ikke overstiger landsgjennomsnittet på 85 % som et middels nivå.	79 %	85 %
Nærvær	I henhold til avtale om inkluderende arbeidsliv forplikter kommunen å arbeide mot redusert sykefravær ved at gjennomsnittlig tilstedeværelse på jobb skal være minimum 93 %. I 2016 var tallet på 90,4 % og i 2017 økte det til 91,6 %.	92,7 %	93 %

Fellestjenestene yter stabsfunksjoner som betjener hele organisasjonen med ansatte, politikere og tillitsvalgte. Tjenestene inkluderer økonomiavdeling og HR-avdeling som overvåker kommunens økonomistyring og personalforvaltning. Det er derfor valgt ut måltall som favner inn under sentrale styringsmål. I tråd med ny kommunelov er det valgt ut finansielle måltall, herunder gjeldsgrad og nivå på netto driftsresultat. Dessuten pekes ut mål på nærværspersent i tråd med avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA).

Det er nødvendig i en stor økonomi å budsjettere for fondsavsetninger og ikke binde opp hele handlingsrommet i driften. Dette for å være i stand til å håndtere svingninger i økonomien og ha egenfinansiering til investeringer. Kommunestyret har vedtatt et måltall på positivt netto driftsresultat på 0,5 %, noe som ville innebære et overskudd på 2,5 mill kr årlig. Teknisk beregningsutvalg anbefaler et resultat på 1,75 % årlig. Rådmannens årsbudsjettforslag for 2020 er tett på statens anbefalinger og vil innebære fondsoppbygging med 5,6 mill kr og netto driftsresultat på 1,62 %. Imidlertid vil økte investeringer etterhvert redusere evnen til fondsoppbygging dersom

ikke strukturelle tiltak iverksettes. I økonomiplanforslaget vil på sikt netto driftsresultat reduseres fra 1,62 % til 0,52 %. På sikt må man derfor være forberedt på effektiviseringstiltak for å klare å bære de omfattende investeringene og samtidig evne å bygge opp fond.

Investeringer bør ha en grad av egenfinansiering. Gjeldsgrad er et mål på lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Gjennomsnittet for norske kommuner er i 2017 på 85 % mens Saltdal kommune pr nå har et nivå på 79 %. Nivå på gjeldsgrad bør skilles mellom risikobærende og selvfinansierende lån (selvkost og videreutlån). Inntil videre anbefales at samlet nivå ikke overstiger landsgjennomsnittet som et middels nivå, men måltallet vurderes revidert. Investeringsplanen er ambisiøs og vil på sikt presse gjeldsgraden dersom ikke investeringene finansieres med egenkapital.

I henhold til avtale om inkluderende arbeidsliv forplikter kommunen å arbeide å bedre arbeidsmiljøet, styrke jobbnærværet, forebygge og redusere sykefravær, hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet, hindre frafall og øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne og øke gjennomsnittlig pensjonsalder gjennom gode seniortiltak. Avtalen sier at gjennomsnittlig tilstedeværelse på jobb skal være minimum 93 %, det vil si et sykefravær på 7 % samlet. Etter flere år med svært høyt sykefravær har det vært systematisk jobbing ute på enhetene, særlig i HMS-gruppene, for å øke nærværet. Resultatet i fjor var tett på IA-målet.

Budsjettrammer

Sentraladministrasjonen	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	37 023 000
Frie midler statsbudsjett mv.	1 534 000
"Bundne" midler statsbudsjett	-562 000
Tilpasning 2019	798 000
Politiske vedtak	-377 000
Ny ramme	38 416 000
Prosentvis endring	3,8 %

Den prosentvise økningen for sentraladministrasjonen er på nesten 3,8 % i forhold til 2019. Fra juni 2020 skal ansvaret for skatteoppkrevningen overføres fra kommune til stat. Skatteoppkrevningen lokalt er dels ivaretatt av økonomiavdelingen med tre av de ansatte, men ikke i hele stillinger. Oppgaven for arbeidsgiverkontroll er løst i samarbeid med Fauske kommune. Oppgaveoverføringen vil kunne løses relativt smidig fordi stillingene for tiden er vakante. Overføringer til Fauske kommunen forutsettes halvert. Av øvrige midler i statsbudsjettet er det forutsatt en deflatorvekt til frivilligsentralene. Dette er i sin helhet avsatt.

I omorganiseringen Tilpasning 2019 ble en større del av nedtrekket midlertidig budsjettert på sentraladministrasjonen. Det endelige vedtaket innebar en mer presis fordeling, og selv om budsjettet økes etter endelig fordeling er likevel en betydelig andel på området. I tråd med vedtak er

det redusert med én kommunalleder. I statsbudsjettet ligger får en andel av rammeøkning på 438.000 kr, men andel av inntektssvikt og politiske vedtak er på tilsammen 901.000 kr, slik at netto realnedgang er på -463.000 kr. Utover dette er det tilført 500.000 kr til utredning av nye Slipen Scene, mens kommunestyrets disposisjonsfond er redusert med 350.000 kr til 650.000 kr i tråd med vedtak i gjeldende økonomiplan. Det er også redusert med 0,5 årsverk i økonomiavdelingen og gjort endringer i senioravtaler for ansatte. Noe av sistnevnte vil ikke ha full effekt men vil effektueres gradvis utover året ettersom de personlige årssavtalene utgår.

I november 2019 åpnet Saltdal seremonirom og bårehus for drift. Rommet skal være livssynsnøytralt men av praktiske årsaker vil bygget forvaltes av Kirkelig Fellestråd. Budsjettet er styrket med 0,1 mill kr for å kompensere for driftsutgiftene som løper med dette.

Utover dette innebærer konsekvensjustert budsjett fortsatt drift som 2019 med justering av lønn og kostnader, samt prisjustering av forsikringsavtaler og interkommunale samarbeid. Overføring til Saltdal Utvikling og Kirkelig Fellestråd er økt med 3,1 % i tråd med forventet lønns- og prisvekst. Som tidligere budsjetteres det med reserver på 650.000 kr og 100.000 kr til henholdsvis kommunestyrets og formannskapetets disposisjon.

5.2 Oppvekst og kultur

Avdelingen består i 2020 av 11 tjenesteområder, grunnskolene, barnehage, flyktningstjenesten, stab og kultur. Innen oppvekst og kultur blir det fra 01.01.20 endringer i strukturen i henhold til tilpasning 2019. Endringene er følgende:

- Stillingen virksomhetsleder barnehage opphører og styrerne i fem kommunale barnehager blir tjenesteledere med det totale ansvar innen egne områder. Avdelingsdirektør er nærmeste leder for tjenestelederne.
- Innen tjeneste flyktning opphører virksomhetslederstillingen, og får fagleder innen området med bakgrunn i flyktningstjenestens kompleksitet. Det er vedtatt å redusere med en ansatt innen området.
- Det ansettes rådgiver innen oppvekst og kultur med arbeidsoppgaver innen barnehage, grunnskole og flyktning. Stillingen skal være en støtteperson i saksbehandling innenfor alle områdene og ivareta oppgaver virksomhetsleder barnehage har hatt.

Avdelingsdirektør er nærmeste leder for til sammen ni tjenesteledere, en rådgiver, en fagleder og en ansatt i flyktningstjenesten fra 01.01.2020, tilsammen 12 personer.

PPT Indre Salten har en avdeling i Saltdal med to ansatte, og kontorsted Vensmoen. Avdelinga har hatt kontor plass i Saltdal siden 2019.

Det må jobbes ytterligere for å skape gode rammevilkår for å sikre at Saltdal kommune til en hver tid har ansatte i barnehage, grunnskole, kulturskole, kultur og flyktningstjeneste med rett kompetanse. I framtida vil det være stor mangel på både barnehagelærere og lærere. Kommunen skal konkurrere med andre kommuner om den samme arbeidskrafta og må jobbe systematisk for å lage en plan med gode tiltak og virkemidler for å ansette og beholde kvalifisert personale.

Kompetanse er et gjennomgående tema i barnehage og skole. Alle skolelederne har nå rektorutdanning eller tilsvarende ledelsesutdanning. I barnehagene er det en styrer som er i styrerutdanning som avsluttes i 2020.

Det er et krav til at lærere i grunnskolene oppfyller kompetansekrav om studiepoeng i kjernefag for å kunne ha opplæring i fag. Det innebærer at Saltdal kommune har tida fram til august 2025 med å sikre at lærerne oppfyller kompetansekrav i opplæringslov og forskrifter. I Saltdal skal det være fire lærere som gis mulighet til videreutdanning hvert skoleår. Disse er fordelt mellom skolene slik at Rognan barneskole har 2 lærere og de to andre skolene har 1 lærer hver på videreutdanning.

I løpet av 2020 må administrasjonen i samarbeid med tillitsvalgte gjøre en kartlegging av hvilke lærere det er som har kompetanse for å undervise i skolen og samtidig utarbeide en plan for å sikre at ansatte har nødvendig kompetanse for å være ansatt i grunnskolen.

I forbindelse med fagfornyelsen la Kunnskapsdepartementet høsten 2019 fram en strategi for praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning; «Skaperglede, engasjement og utforskertrang». Strategien peker blant annet på at grunnskolene mangler lærere med formell kompetanse, eller at disse har få studiepoeng i de praktiske og estetiske fagene. På samme måte som for de øvrige fagene i grunnskolen finnes det stipendordninger for å gi kulturskolelærerne den nødvendige praktisk pedagogiske utdanningen (PPU).

I barnehagene er det stor mangel på pedagogiske ledere. Vedtatt pedagog- og bemanningsnorm i barnehagene tilsier at kommunen må iverksette tiltak for å oppfylle lovkravet. Administrasjonen må gjøre samme kartlegging i barnehage som i skolen for å sikre rett kompetanse i barnehagene.

Budsjettrammer

Oppvekst og kultur	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	91 706 000
Frie midler statsbudsjett mv.	5 829 000
"Bundne" midler statsbudsjett	856 000
Tilpasning 2019	-716 000
Politiske vedtak	-1 011 000
Ny ramme	96 664 000
Prosentvis endring	5,4 %

Budsjettet for oppvekst og kultur har en total økning på 5,4% fra forrige år, til sammen kr 96 664 000. Det er ikke stor nedgang på antall elever i grunnskolen, noe som også medfører stabil lærertetthet. I barnehagene har det for første gang vært reduksjon i antall barn med rett til barnehageplass. I barnehagene er det redusert to årsverk, fordelt mellom Trollskogen og Rognan.

For å imøtekomme nedgang i Tilpasning 2019, har flykningtjenesten redusert med et årsverk, ny stilling rådgiver oppvekst og kultur er lagt inn på stab oppvekst og kultur. Det er redusert med to virksomhetsledere der det innen flykting er fagleder.

Saltdal kommune har fått anmodning om å bosette 15 flyktinger. Dersom kommunestyret vedtar bosetting i 2020, vil dette medføre merinntekter både i flyktingtjenesten og voksenopplæringa. Merinntektene er estimert, fordelt på følgende måte:

- Flyktingtjenesten kr 971 500
- Voksenopplæringa kr 92 000

Om kommunestyret vedtar bosetting av 15 flyktinger, ber kommunedirektøren at midlene tilføres ansvarsområdene og at flyktingtjenesten beholder tre årsverk.

5.2.1 Stab Oppvekst og kultur

Mål og resultatindikatorer

Stab oppvekst og kultur består av skolefaglig koordinator, Newtonrom og barnehager generelt.

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning	PPT deltar i og bidrar med bistand og veiledning på systematisk nivå i møter i barnehage og skoler	Ikke vært iverksatt og satt i skikkelig system i 2018.	Inntil 3 møter i barnehager og skole om veiledning systemiske tiltak.
Økt deltakelse på Newtonrom	Flere elever tar i bruk moduler og tilhørende utstyr knyttet til Newton.	Skolene deltar aktivt på newtonrom aktiviteter.	100%
Teknouka	Økt deltakelse fra grunnskolene – Teknouka 2019	16 elever var påmeldt i 2018.	20 elever fra Saltdal deltar

I stabsfunksjonen er det definert rammer til logopedtjenesten, rammer til spesialpedagogiske tiltak i barnehage og «skolesjefens pott» til fordeling. Videre ligger det utgifter til fosterhjemsplasserte elever fra Saltdal i andre kommuner, og refusjon fra andre kommuner. Noe av kommunens utgifter for skolene er lagt til området.

Budsjettrammer

Stab oppvekst og kultur	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	8 846 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>8 846 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	295 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-80 000
Rammejustering tilpasning 2019	342 000
Ny ramme	9 403 000
Prosentvis endring	6,3 %

For stabsfunksjonen oppvekst og kultur er det en økning totalt fra 8,846 mill i 2019 til kr 9,403 mill i 2020, totalt økning på kr 0,556. Økningen skyldes i hovedsak oppheving av midlertidig plasserte sparetiltak og effektivering av vedtak i forbindelse med tilpasning 2019. Fra 01.01.2020 er også ansvar barnehage – generelt lagt til under stab oppvekst og kultur.

Innen ansvarsområdet er finansiering av private barnehager der rammene bestemmes etter fastsatte kriterier gitt av Kunnskapsdepartementet.

Saltdal kommune kjøper PPT tjenester gjennom et interkommunalt samarbeid gjennom PPT Indre Salten. Deler av tjenesten er lagt til Saltdal med kontorsted Vensmoen og vil gi en mer nærhet til virksomhetene i brukerperspektiv og systemisk arbeid. Som følge av nytt kontorsted, er finansiering av PPT økt og lagt til budsjett 2020.

Det har vært et sparekrav i rammene med kr 2 569 000 fra tidligere vedtatte sparetiltak og prosesser. Dette kravet er ikke innfridd i sin helhet. Tilføring av rammer til ansvarsområdet skal i all hovedsak bidra til å redusere rammene, slik at det i 2020 fortsatt skal være et krav om nedtrekk på kr 1 990 000. I 2020 må avdelinga fortsatt har fokus på og arbeide for å ha tiltak som gir et varig nedtrekk.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært utarbeidet noen særskilte vedtak for å komme på budsjettramme for 2020. Det ligger et sparetiltak i budsjettrammen som har vist seg vanskelig å gjennomføre. Innenfor området vedtok kommunestyret i 2014 at ved etablering av nye PPT, vil behovet for spesialundervisning avta og ressursene fra skolesjefens pott da kunne reduseres. Det har vært satt i gang tiltak for å vurdere nedtrekk på området, noe som har vist seg å være vanskelig. Nye PPT Indre Salten har ikke gitt den ønskelige reduksjonen. Endringene i kriteriene for ressursfordelingsmodellen til grunnskolene bidrar i stor grad til at skolene har mindre behov for tilleggsmidler. Det er samtidig ønskelig å beholde rammene for å sikre oss i de situasjonene der skolene får ekstrabehov som følge av akutte situasjoner eller at elever med store og sammensatte vansker starter i skolen i løpet av året. Det må jobbes videre med å effektivere sparekravene.

5.2.2 Grunnskolene i Saltdal

Mål og resultatindikatorer

Saltdalsskolen skal gi et godt og kvalitativt tilbud for elevene og være en god arbeidsplass for personalet. Skolene skal sikre at nasjonale og lokale føringer iverksettes. Det er en rekke måleindikatorer knyttet til skole, disse er i sin helhet presentert i Strategiplan for Saltdalsskolen 2019 – 2022. Måleindikatorene blir gjennomgått og vurdert i årlig kvalitetsmelding for Saltdalsskolen til kommunestyre. For skolene er det vesentlig å ha kvalifiserte lærere og oppfyller lovkravet på kompetansemål som er gitt i forskrift til opplæringsloven.

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Kvalifiserte lærere	Lærere ansatt i Saltdalsskolen skal oppfylle kravene for kompetanse innen 2025. Kommunen skal ha til enhver tid ha fire lærere på videreutdanning gjennom nasjonalt program – Kompetanse for kvalitet	4 lærere	4 lærere
Kvalitet i opplæringa	Skolene gjennomfører nasjonale prøver og elevundersøkelsen og følger opp resultatene i skolen	100% Vi har gjennomført og fulgt opp både nasjonale prøver og elevundersøkelsen.	100%
Spesialundervisning	Revidering av kriterier i ressursfordelingsmodellen gir skolen økt fleksibilitet i bruk av pedagogiske ressurser. Andel elever som mottar spesialundervisning reduseres fra 11,2% i 2017 til 10% i 2019	<i>Rognan barneskole:</i> Andelen spesialundervisning på RBSK ligger i 2018 på 10,1% <i>Rognan ungdomsskole:</i> Skoleåret 2017-2018 hadde vi 11,5%, Skoleåret 2018-2019 har vi 12,4 % SPU. Gjennomsnittet for kalenderåret 2018 er 11,95% SPU. <i>Røklund skole:</i> Skoleåret 2017-2018 hadde vi 11,5%, Skoleåret 2018-2019 har vi 12,4 % SPU. Gjennomsnittet for kalenderåret 2018 er 11,95% SPU.	10 %

Saltdal deltar i det nasjonale programmet - Kompetanse for kvalitet der lærere i grunnskolen gis mulighet til videreutdanning og kommunen får dekt utgiftene med utgangspunkt i refusjonsordning fra Utdanningsdirektoratet. Etter hvert som det utdannes flere lærere og kompetansekravet økes, vil det i neste omgang føre til økte lønnskostnader framover. En rektor og to undervisningsinspektører har fullført rektorutdanninga i 2019. Alle rektorene og undervisningsinspektørene har gjennomført lederutdanning.

Strategiplan for Saltdalsskolen er førende for det pedagogiske utviklingsarbeidet skolene skal gjøre. Alle grunnskolene i kommunen har grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og læringsutbytte som felles satsningsområder inneværende skoleår, slik som beskrevet i strategiplan for Saltdalskolen. For 2019 har skolene satt i gang satsingsområder med utgangspunkt i de behovene de har

I august 2020 iverksettes Fagfornyelsen – ny overordnet del og nye lærerplaner gjeldende for grunnskolene og videregående opplæring. Hver nye reform i skolen fordrer at kommunen og skolene forbereder seg til starten. Kommunestyret har i sak 8/19 hatt Fagfornyelsen til behandling og er kjent

Voksenopplæring gir tilbud innenfor to lovgivninger.

1. Voksenopplæring på grunnskolens nivå

Opplæringslovens § 4A sier at kommunen er forpliktet til å gi grunnskoleopplæring for voksne som ikke oppfyller krav til vitnemål for grunnskolen. Tilbudet må gis dersom det er voksne som melder inn behov og det kan påvises at de ikke har vitnemål fra tidligere eller at de ikke har et fullstendig vitnemål fra tidligere skolegang.

Opplæringa er et kommunalt ansvar der kommunen bærer alle utgifter.

2. Introduksjonsloven som gir rett til norskopplæring og samfunnskunnskap til flyktninger. Tilbudet skal gis over maks 5 års periode. Voksne som ankommer Norge, skal gjennomføre et introduksjonsprogram.

Opplæringa gis av voksenopplæringscenter og kommunen mottar tilskudd gjennom fastsatte kriterier fra IMDI.

Budsjettrammer

Skolene får tildelt sine budsjettrammer gjennom en egen ressurstilodelingsmodell. Tildeling av rammene til skolene følger dermed ikke samme prosedyre som for de øvrige tjenestoområdene i kommunen. Skolene får tildelt midler etter antall elever.

Kommunestyrets vedtak til kriterier og valg av hvordan rammene skal fordeles, blir styrende. Ny ressursfordelingsmodell ble vedtatt i kommunestyret i 2019 i sak 82/19 og er brukt for fordeling av rammer til skolene i 2020. Fra 2020 er midler til økt lærertetthet lagt til i den totale ramma, og kommunedirektøren har fordelt kr 722 000 til skolene i ressursfordelingsmodellen. Midlene er lagt inn som en generell økning til skolene for å imøtekomme tidligere års tilsetninger for økt lærertetthet. For å få til dette, har kommunedirektøren redusert basisgruppetallet slik at økning av rammer er på nivå med tilførte ressurser til økt lærertetthet.

Alle grunnskolene har store etterslep på vedlikehold/renovering. Behovene i skolene er oppgradering av ventilasjon, montering av varmepumpe for å redusere utgifter til oppvarming, støydemping, lyskilder, arbeidsrom for lærere, flere grupperom, renovering av spesialrom, møterom, oppgradering infrastruktur for internett og digitale løsninger. På sikt bør det vurderes å bygge nye skoler eller foreta en total renovering av skolene. Skolenes totale ramme er på kr. 54,032 mill.

Rognan barneskole	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	22 851 000
Endring 2020	1 456 000
Ny ramme	24 307 000
Prosentvis endring	6,4 %

Rognan barneskole består av tre budsjettansvar: skolen, Rognan svømmebasseng og SFO.

Fagfornyelsen er et prioritert arbeidsområde og vil fortsatt være det fram til innføring av ny læreplan høsten 2020. Dette gir skolene følgende satsingsområder:

- Fagfornyelsen
- Grunnleggende ferdigheter – digitale ferdigheter

At skolen prioriterer Fagfornyelsen såpass sterkt i perioden fram mot høsten 2020 betyr ikke at det ikke arbeides med læringsutbytte og læringsmiljø. Arbeidet med fagfornyelsen er absolutt relevant for både læringsutbytte og læringsmiljø.

I tillegg til ovennevnte satsingsområder vil Rognan barneskole i 2020 fortsatt ha fokus på å jobbe systemrettet rundt spesialundervisning. Tiltak som er satt i gang er:

- Lokal S-team – forum som består av Fagleder og to andre lærere
- Intensive kurs i lesing, skriving og regning (lærer i delstilling)
- Søkt om å bli dysleksivennlig skole

Rognan ungdomsskole	
Endelig budsjetttramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	12 431 000
Endring 2020	884 000
Ny ramme	13 315 000
Prosentvis endring	7,1 %

Rognan ungdomsskole består kun av et budsjettansvar. Skolens satsingsområder er:

- Fagfornyelsen
- Praktisk og variert undervisning

Skolen har gjennom flere år jobbet i flere prosjekter som Lektor 2, som blir gjennomført ved at en bedrift gir skolen et oppdrag som skal løses. Båtprosjektet ble gjennomført i 2019. I løpet av 2020 må det jobbes med å få på plass et naust til båtene slik at de kan bli brukt i undervisningen av alle skolene i Saltdal.

Røklund skole	
Endelig budsjetttramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	14 631 000
Endring 2020	1 779 000
Ny ramme	16 410 000
Prosentvis endring	12,2 %

Røklund skole består av tre budsjettansvar: Røklund skole, Norskopplæring voksne og SFO.

Budsjetttrammene er regulert slik at de er i samsvar med ressursfordelingsmodellen. Røklund skoles totale ramme er kr 16,41 mill og har ansvarsområdene grunnskolen, SFO og voksenopplæringa. For skolens del er økningen på 12,2% fra 2019, der en stor del av økningen ligger på Norskopplæring voksne. Dette ansvaret lå for lavt budsjett i 2019 opp mot lovpålagte oppgaver som kommunen må ha rammer for å tilby. Dette er nå korrigert. Dette utgjør en stor andel av den prosentvise endringer for Røklund skole.

Voksenopplæringa får finansiert opplæring gitt etter integreringsloven via IMDi. Når det er behov for grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven, dekker kommunen kostnadene. Det er en klasse med fire elever som mottar grunnskoleopplæring for voksne skoleåret 2019/20. Disse er ferdige i juni, og det er usikkert om det blir ny klasse fra skolestart august 2020. Det må samtidig vurderes en stilling som miljøterapeut eller prosjektstilling på skolen med utgangspunkt i det

psykososiale skolemiljøet. Hovedoppgaven i en slik stilling vil være ansvar for oppfølging og veiledning av ansatte, elever og foresatte.

Tiltak for å komme på ramme

Modellens kriterier gir skolene en fordeling som er tilpasset strukturen i skolen. Kommunedirektøren vurderer at det vil være hensiktsmessig å bruke ressursfordelingsmodellen gjennom to budsjettprosesser før den evalueres. Med utgangspunkt i ressursfordelingsmodellen og fastsatte kriterier, har det for øvrig ikke vært behov for å utforme tiltak for å komme på ramme.

5.2.3 Barnehagene

Det er totalt 5 kommunale barnehager i Saltdal, og i tillegg 1 privat.

Mål og resultatindikatorer

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Andel styrere og pedagogisk ledere med godkjent utdanning	Alle styrerne har godkjent barnehagelærerutdanning. Fire styrere har fullført styrerutdanning/lederutdanning, og en styrer startet utdanningen høsten 2019. I forbindelse med tilpasning 2019 har vi redusert antall plasser i to barnehager, og dersom vi fortsetter med det har vi i kommunale barnehager behov for 21 pedagoger for å oppfylle vedtatt pedagognorm. Per oktober 2019 mangler vi fem pedagoger med godkjent utdanning.	4 styrere har fullført lederutdanning. Den siste starter på utdanning i 2019.	100% av styrerne skal ha fullført lederutdanning 2020 100% pedagogiske ledere med godkjent utdanning
Kvalitet i barnehagen	Barns trivsel og utvikling i barnehagen er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt i barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Sektormålene har også betydning for prioriteringer og mål for kvalitetsarbeid i barnehagene. Disse målene er politisk bestemt og står i statsbudsjettet: <ul style="list-style-type: none"> • Barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring • Et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn • Forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren 		Ferdigstille strategi for kvalitet i barnehagen og legge den fram til politisk behandling
Kompetansestrategi	Ledelse og utvikling av lederkompetanse. Kompetansehevningsstudier for fagarbeidere og assistenter Barnehagebasert kompetanseutvikling – intern kompetanseutviklingsplan		Styrere og pedagogiske ledere deltar i LIB (ledelse i barnehagen)
Full barnehagedekning	Saltdal har full barnehagedekning jfr barnehagelovens § 12 a om rett til barnehageplass. Mål: Tilby plass til barn den måneden de fyller 1 år.	Alle med rett til barnehageplass fikk tilbud i 2018.	

Regjeringa har revidert kompetansestrategien for ansatte i barnehagene for perioden 2018-2022. Det er for å gjøre barnehagene enda bedre i stand til å møte kravene i rammeplanen. Planen stiller tydelige krav til at barnehagene må ha et systematisk pedagogisk arbeid.

Ny pedagognorm er innført fra 1. august 2018. Innføring av pedagognormen medfører økte lønnsutgifter. Av 21 stillinger for pedagogiske ledere, er fem tilsatt på dispensasjon fra utdanningskravet. Det betyr at barnehagene mangler fem personer med godkjent utdanning.

Det er satt i gang arbeid med å utarbeide strategi for kvalitet i barnehagene. Strategien skal utgjøre mål, fokusområder og periodemål for kvalitet i kommunale og private barnehager i Saltdal.

Budsjettrammer

De fem kommunale barnehagene har totalt kr 26,025 mill disposisjon i 2020. Rammene for 2019 var kr 26,111 mill, det betyr en nedgang på 0,75%. Nedgangen skyldes i hovedsak endringer i forbindelse med tilpasning 2019. I alle barnehagene er bemanning på et minimumsnivå i forhold til barnehagelovens krav til bemanning og pedagogisk bemanning. Det meste av barnehagens rammer blir brukt til lønn. I tillegg har alle barnehagene marginale driftsbudsjett til bruk i barnehagene. Det er ikke et handlingsrom for å disponere midler til større innkjøp, blant annet:

- møbler til bruk i avdelingene
- lekeapparater inne og ute
- oppgradering av IKT – utstyr og nett, og telefonsystem for å etterleve rammeplanens intensjon om digital praksis i barnehage

Det er nødvendig å vurdere å øke rammene for barnehagene de neste årene slik at det åpnes en mulighet til å foreta større innkjøp ut fra behovene. En annen løsning er å legge inn driftstiltak der rammene kan brukes i barnehagene til større innkjøp.

Prognosene sier lavere barnetall i årene framover. Det er igangsatt et arbeid med å utrede på om kommunen har en barnehagestruktur som er tilpasset framtidens behov for barnehageplass, spesielt i Rognanområdet. I dag er det to barnehager med fire avdelinger, og to barnehager med to avdelinger. I tillegg er det en private barnehage og en barnehage med fire avdelinger på Vensmoen.

De fleste kommunale barnehagebyggene er slitte og har behov for betydelig oppgradering både utvendig og innvendig, oppussing og renovering. I tillegg medfører ny pedagognorm økt behov for kontorarbeidsplasser for pedagogene, noe det ikke er rom og areal for i dag. Utskifting av gammelt inventar og utstyr er det også et stort behov for. Uteområdene trengs oppgradering, mye av tidligere utstyr er blitt fjernet av sikkerhetshensyn.

Barnehagene har ikke et fullstendig administrasjonsprogram for inntak som forenkler saksbehandling og kommunikasjon med søkerne, støtte til ressursplanlegging, sikre dokumentasjon av aktiviteter og dialog med foresatte. I dag har barnehagene et program som kun ivaretar kommunikasjon med foresatte. Administrasjonen ser behov for å gå til innkjøp av nytt system i 2020 og samtidig si opp eksisterende programvare. Programmet skal innrulleres i løpet av 2020 og tas i bruk i 2021. Finansiering og rammer for overgang til nytt system legges til i budsjett 2021.

Knekthågen barnehage	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	5 755 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>5 755 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	220 000
Andel rammejustering politiske vedtak	15 000
Rammejustering tilpasning 2019	326 000
Ny ramme	6 316 000
Prosentvis endring	9,7 %

Økningen i budsjettrammen er på 9,7% og en stor andel av dette er relatert til tilpasning 2019, hvor det er lagt inn økt bemanning i dette budsjettet.

Knekthågen barnehage er godkjent for 60 plasser for barn i alderen 1 -6 år, fordelt på tre avdelinger. Inneværende barnehageår er det økt med fire plasser, og har totalt 47 barn.

Barnehagen har 11 årsverk, hvorav fem er barnehagelærere, en blir ferdig utdannet vår 2020, fem fagarbeidere og en assistent. I tillegg er bemanninga økt med en assistent på grunn av økt barnetall, og to assistenter til barn med spesifikke behov. Barnehagen har et godt kvalifisert personale, og oppfyller både bemanningsnormen og pedagognormen.

Utfordringene er blant annet at det ikke finnes luftermuligheter på bad/stellerom, og at det mangler personalgarderobe. I tillegg trengs det generell oppussing og renovering innvendig. Barnehagen har fått avvik etter tilsyn fra Helse- og miljøtilsynet Salten på blant annet mangelfull vedlikehold.

Barnehagen mangler utelekeapparater på lekeplassen, da utstyret var gammelt og ikke oppfylte dagens krav om sikkerhet. Det har ikke vært satt av midler til innkjøp av utelekeapparater, og barnehagens rammer innen drift er marginale og åpner ikke for større innkjøp.

Høyjarfall Barnehage	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	3 247 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>3 247 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	132 000
Andel rammejustering politiske vedtak	9 000
Rammejustering tilpasning 2019	-8 000
Ny ramme	3 380 000
Prosentvis endring	4,1 %

Barnehagen har et budsjett på kr 3,380 mill som er en økning på 4,1%. Høyjarfall barnehage er toavdelingsbarnehage som ble åpnet i 2002. Det er 36 plasser for barn i alderen 0 – 6 år. Bygget er universelt utformet og godt tilrettelagt for barns aktiviteter. Barnehagen ligger flott til i utkanten av boligområdet på Høyjarfall, med mange turområder og naturen både i og rett utenfor gjerdet.

Barnehagen har et godt kvalifisert personale, hvor alle har en fagutdanning. Flere av de ansatte har også videreutdanning innenfor ulike områder.

Barnehagen har ikke godt tilrettelagte arbeidsplasser for pedagogene, verken rom – eller utstyrmessig. IT og telefoniutstyr er også en utfordring. Tre pedagoger deler en bærbar PC og styrers PC er gammel.

Trollskogen barnehage	
Endelig budsjetttramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	6 542 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>6 542 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	257 000
Andel rammejustering politiske vedtak	3 000
Rammejustering tilpasning 2019	-1 042 000
Ny ramme	5 760 000
Prosentvis endring	-12,0 %

Trollskogen barnehage har en nedgang i budsjettrammen på -12%. Tilpasning 2019 medfører reduksjon på to årsverk i tillegg til mindre inntekter på foreldrebetaling. I konsekvensjustert budsjett er det tatt høyde for å redusere med et årsverk, i og med at barnehagen har færre barn. Med bakgrunn i barnetallet i barnehagen, er det ikke hensiktsmessig å redusere med ytterligere et årsverk. Det vil være i strid med krav til bemanning. I 2020 må administrasjonen vurdere hvilke grep barnehagen må gjøre for å komme i balanse. Det resterende sparekravet er lagt inn for å sikre at barnehagen kommer på ramme, men må følges opp med konkretisering i løpet av 2020.

Kommunestyret har i sak 51/2017 vedtatt overtakelse av Trollskogen barnehage, gjeldende fra 01.01.2018. I dag har barnehagen 48 barn (66 plasser) og 12 ansatte. I tillegg er det 80% ekstraressurs for et barn med særskilte behov. I barnehagen er det fem pedagogisk ledere, derav to er på dispensasjon. Utdannelsen av de ansatte er fire barnehagelærere, fire barne- og ungdomsarbeidere, en vernepleier, en helsefagarbeider og tre assistenter.

Trollskogen barnehage har i dag barn i alderen 0-6 år, fordelt på 4 avdelinger. Dette utgjør totalt 72 plasser. Tre avdelinger er lokalisert i første etasje og en avdeling i andre etasje. «Småtroll» og «Sjarmtroll» har 9 barn hver, «Lykketroll» har 12 barn og i andre etasje er «Trollstua» og har plass til 18 barn.

Rognan barnehage	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	7 117 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>7 117 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	279 000
Andel rammejustering politiske vedtak	3 000
Rammejustering tilpasning 2019	-530 000
Ny ramme	6 869 000
Prosentvis endring	-3,5 %

I budsjett 2020 har Rognan barnehage kr 6,869 mill i ramme. Det er en nedgang fra forrige års ramme på ca. -3,5%. Nedgangen skyldes i all hovedsak reduksjon på ett årsverk i forbindelse med tilpasning 2019. Driftsbudsjettet er regulert med grunnlag i færre barn i 2020.

Barnehagen er godkjent for 18 barn under tre år, og 36 barn over tre år. Barnehageåret 2019-2020 har vi redusert med seks barn på 3-6 års avdelingene. Dette er et tiltak for å tilrettelegge for barn med spesielle behov. Barnehagen har 13,3 faste årsverk, men har redusert til 12,3 når barnetallet reduseres. Pr tiden er det tre midlertidige stillinger på barn med spesielle behov som dekkes av skolesjefens pott. Barnehagen har et krav om fem pedagoger. Av disse er det 2, 4 stilling som er besatt av ferdig utdanna barnehagelærer, en stilling av fagarbeider under utdanning som barnehagelærer og 1,6 stilling er konstituerte fagarbeidere uten barnehagelærerutdanning. Det betyr at barnehagen ikke oppfyller krav til pedagogisk bemanning.

Barnehagen har i stor grad tatt imot de barna som har hatt behov for barnehageplass og har hatt flyktningbakgrunn i Rognan-området. For barnehageåret 2019-2020 har tallet vært 18 barn. I tillegg har vi tre barn med arbeidsinnvandrerbakgrunn. Dette året har vi pr dato seks barn med sakkyndig vurdering fra PPT, der alle har en ressurs i form av spesialpedagog/støtte på avdelinga med fagarbeider. Økning av barn med behov for spesifikke, gir barnehagen en del utfordringer. Bemanningen er på et minimumsnivå slik at det er vanskelig å følge opp enkeltbarn uten å ha ekstra ressurs.

Saltnes Barnehage	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	3 561 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>3 561 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	138 000
Andel rammejustering politiske vedtak	9 000
Rammejustering tilpasning 2019	-8 000
Ny ramme	3 700 000
Prosentvis endring	3,9 %

Saltnes barnehage har kr 3,7 mill til disposisjon i 2020, dette er en økning på 3,9%. Lønnsveksten i barnehagen har vært større enn veksten i rammetildelingen. Det meste av budsjettet går til lønnsutgifter. Få midler til drift fører til mindre mulighet til nyinnkjøp og investeringer. Det samme gjelder vedlikehold og oppussing.

Saltnes barnehage er en barnehage med to avdelinger og 36 plasser. Det er 25 barn i barnehagen. I grunnbemanningen er det fire barnehagelærere og tre barn- og ungdomsarbeidere., til sammen 6,6 årsverk. Det er ansatt nok pedagoger til å følge pedagognormen. Dette barnehageåret får et barn spesialpedagogisk hjelp i 44 %.

Tiltak for å komme på ramme

I budsjett 2020 har barnehagene fått tildelt rammer ut fra kommunedirektørens kriterier for budsjett. Det innebærer at alle barnehagene har et innsparingskrav som i stor grad er på nivå med driftsbudsjettet for den enkelte barnehage. Den viktigste årsaken til dette er at lønnskostnadene har økt utover det som tildeles i økning på rammene. Krav til bemanning ut fra antall barn i barnehagen fører til at barnehagene ikke har mulighet til å redusere antall årsverk. Tilpasning 2019 gir utslag for barnehagene, og spesielt Trollskogen og Rognan barnehage.

Pr i dag er det vanskelig for barnehagene å innfri krav for å komme i balanse ut fra tildeling av rammer. Innen drift er det kun lagt til en økning for utgifter til strøm, bioenergi, kommunale avgifter.

Kommunedirektørens ramme totalt til barnehagene og ramme i Arena har en differanse på til sammen ca. kr 1, 67 mill,- totalt. Det betyr at barnehagene skal redusere kostnadene betydelig. Det har ikke vært mulig å utarbeide konkrete sparetiltak som tilsvarer dette i løpet av budsjettprosessen. I første omgang er reduksjonen lagt til den enkelte barnehage for å komme i balanse. Det må derfor jobbes videre med å konkretisere og effektivere sparekravet på 1,67 mill i 2020.

5.2.4 Kultur

Mål og ressursindikatorer

Virksomhetsområdet for kultur jobber innenfor et utvidet kulturbegrep fra kulturformidling og kulturminnevern til idrett og friluftsliv, drift av kulturskole og bibliotek og et aktivt arbeid for barn og unge. Denne allsidig og omfattende virksomheten med oppgaver og aktiviteter i svært mange retninger gjør det utfordrende å finne måleindikator som gjenspeiler hele virksomhetsområdet. Det er derfor valgt ut en måleindikatorer hver for barn og ungdom, kulturskole, bibliotek og allment kulturarbeid som tilsammen avspeiler virksomhetsområdets målgruppe, - nemlig hele befolkningen. Allikevel er det sentrale oppgaver som ikke blir belyst gjennom disse indikatorene, blant annet arbeidet med tilrettelegging for idretten i Saltdal.

Kvalitet er et viktig begrep, og i den vurderingen må man ta i bruk både klart målbare faktorer, men også det man bare kjenner er bra eller godt, - magesfølelsen eller fornemmelsene, og disse er svært vanskelig å formulere skriftlig eller sette i tabell.

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Barn og ungdom	Brukere av forebyggende ungdomstiltak (faste møteplasser er Slipen ungdomskafe, Rognan ungdomsklubb, juniorklubb)	Gj.snitt 25 pers./ uke	Gjennomsnittlig 90 pers./ uke*
Bibliotek	Besøkstall, - rommer mange av bibliotekets mål(lånere, skoleklasser, barnehager, studenter, avislesere, biblioteket som en sosial arena og møteplass, arrangementsdeltakere, turister	16 500 besøkende	2018: 16 200 besøkende
Kulturskole	Antall elever Nasjonal målsetting om at 30 % av grunnskoleelevene skal ha kulturskoleplass om de ønsker det	130 elever (25 %)	GSI 2019: 114
Den kulturelle spaserstokken	Publikumstall på forestillinger for eldre i samarbeid med Salten kultursamarbeid. 3-4 forestillinger hvert år. 2019: den tredje og siste konserten holdes 26.november	260 personer	2019: 90 personer (to forestillinger)

*i tillegg til disse kommer de større barne- og ungdomsarrangementene som Saltdal UKM, fylkesfestival UKM, ferieklubb, LAN, Nyttårsball, 16.mai-arrangement, m.fl.

Budsjettramme

Kultur	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	8 330 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>8 330 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	303 000
Andel rammejustering politiske vedtak	143 000
Rammejustering tilpasning 2019	77 000
Ny ramme	8 853 000
Prosentvis endring	6,3 %

Budsjettrammen til kultur for 2020 er på 8,853 mill, mens det opprinnelige konsekvensjusterte budsjettet var på kr. 9,211 mill.

Årsaken til at det konsekvensjusterte budsjettet er så mye høyere enn 2020 budsjettet skyldes blant annet at det nå ryddes der det tidligere ikke har vært gjort budsjettmessige endringer i enkelte ansvarsområdene i takt med endringer i driften av disse. Dette gjelder blant annet kino og kinokiosk. Likeså er det oppdaget manglende budsjettering på noen ansvarsområder på poster som kommunale eiendomsgebyr og strøm i tillegg til at strømprisen har økt.

Etablering av den nye flerbrukshallen, Sparebank 1 Arena, har bidratt til at vesentlige leieinntekter i Saltdalshallen falt bort. Den ledige kapasiteten fylles i hovedsak av grunnskolene og aktiviteter for barn og unge som skal ha gratis leie. Den økte aktiviteten gir ikke nye leieinntekter.

Utgiftene til lisenser til dataprogram og leasing av kontormaskiner har økt, og dette er helt nødvendige verktøy i hverdagen. Videre har lønnsutgiftene økt som følge av og i tråd med lønnsoppgjøret.

Det ligger urealistiske inntektskrav på både Rognan samfunnshus og Aktivitetshuset i Rognan sentrum, og dette må dekkes inn i andre deler av kulturbudsjettet. Det manglende vedlikeholdet av samfunnshuset bidrar til at huset er lite attraktivt å leie. Det er markant nedgang i utleien utover de aktiviteter som kommunen selv driver. I tillegg har virksomhetsområdet ansvar for Rognanbryggene hvor strømavgiftene er høye. Dette skyldes ikke aktivitet som kultur står for, men er i all hovedsak strømforbruk av båtene som ligger ved kaia.

Kultur har mange og viktige funksjoner i et samfunn. Kulturarrangement- og aktiviteter bringer folk sammen, bidrar til et sosialt fellesskap og gir felles opplevelser. Virksomhetsrådets arbeid har utgangspunkt i Kulturloven, Opplæringsloven og Bibliotekloven. Fellesnevner for alle avdelinger i er barn og unge. Kultur, enten det er gjennom direkte tiltak og arrangement tilrettelagt for målgruppa, eller mer allmenne tiltak er en viktig faktor når det skal legges til rette for gode oppvekstvilkår.

Som nevnt ovenfor er det en svært allsidig virksomhet kultur utfører, og alle avdelingene inngår i mange samarbeidskonstellasjoner både innad i virksomheten og kommunen, men også med eksterne partnere. Blant annet oppgaver knyttet til tilrettelegging for idretten som saksbehandling av søknader om økonomisk støtte og forberedelser av spillemiddelsøknader. Virksomhetsrådet har et tett og godt samarbeid med Frivilligsentralen i arbeidet opp mot idrettslag og andre lag og foreninger.

SAMMEN er en viktig medspiller for å få løst kulturoppgaver, som blant andre kinodriften i samarbeid med Bygdekinoen og andre sporadiske praktiske oppgaver, men ikke minst for den daglige driften av Utstyrssentralen. 30 % av prosjektkoordinators stilling blir dekket av kulturbudsjettet.

Virksomhetsrådet står for overføringene til Nordlandsmuseet og Adde Zetterquist kunstgalleri. I tillegg inngår kommunen i Salten kultursamarbeid og Nordland fylkeskommunes sceneinstruktørordning. Utover dette er budsjettet bundet opp i husleie i Jernanegt.3. Tilsammen utgjør dette mer enn 1 million, og utgjør omlag 12 % av kulturbudsjettet.

Ung kultur møtes(UKM) har gjennom veldig mange år hatt en sterk posisjon i Saltdal med svært høy deltakelse og medvirkning fra ungdommene. Rammene rundt arrangementet har vært gode og profesjonelle, og kulturinnslagene har hatt høy kvalitet. Saltdal kommune ble derfor to år på rad vært vertskap og medarrangør sammen med Nordland fylkeskommune av UKM fylkesfestival. Samarbeidet med fylkeskommunen har vært veldig godt og utviklende for begge parter. Med bakgrunn i dette og svært gode tilbakemeldinger fra deltakerkommunene og deres sterke ønske om å komme tilbake til Saltdal vil det også i 2020 bli holdt fylkesfestival her, - igjen skal sentrum, skoler, samfunnshus og Slipen Scene fylles av ungdom fra hele fylket til kulturfestival.

Saltdal kulturskole fyller 40 år i 2020, og dette skal markeres på flere måter til høsten. Ideene til hvordan dette skal gjøres er mange og planleggingen i gang, men budsjettet gir ikke rom for ekstra midler til jubileumsmarkeringen(e). I 2019 kom Saltdal kulturskole sammen med Fauske med i Norsk kulturskoleråds veilednings- og kulturskoleutviklingsprogram knyttet til innføring rammeplanen «Mangfold og fordypning». Dette programmet fortsetter fram til sommeren 2020 og innebærer blant annet flere samlinger utenfor Saltdal og Fauske noe som er utfordrende med tanke på utgifter til reise og opphold.

Bibliotekenes oppgaver har endret seg over tid, så i tillegg til å låne ut bøker forventes det at biblioteket er en god møtearena for debatt og formidling av forskjellig art. Dette er til dels utfordrende for Saltdal bibliotek pga. beliggenhet og liten plass. Biblioteket har derfor hatt noen av sine utadrettede arrangement på puben i gata. Det har over mange år utviklet seg et godt samarbeid med skolene og barnehager som jevnlig er på biblioteket. Likeså har Språkkafé som flere år har blitt arrangert i samarbeid med flyktningkontoret og Frivilligsentralen blitt en fast- og godt besøkt møteplass. Det tidligere nedtrekket i bokbudsjettet da vertskommunetilskuddet ble tatt bort i 2017 og -18 merkes fortsatt veldig godt. Årets budsjett der rammene bortsett fra lønn er de samme som i 2019 forsterker dette ytterligere.

Kulturminneplan for Saltdal skal til politisk behandling vinteren 2020, og til denne vil det følge en handlingsdel som krever oppfølging og økonomi.

Vernerunder og brannøvelser avdekker svært mangefult brannvernutstyr i Jernbanegt.3 hvor bibliotek, kulturskole og administrasjonen holder hus. Til tross for at dette i flere år har hatt fokus både hos leder av byggforvaltning og kultur viser det seg at pga. økonomi og samarbeid med byggets styre å være vanskelig å få ting på stell. Situasjonen utløser en konstant bekymring hos ansatte, - spesielt i kulturskolen og biblioteket. De er ofte alene på jobb i bygget noe som på grunn av blant annet varslingsutstyr er svært utfordrende for sikkerheten til kulturskoleelever og brukere av biblioteket. Denne situasjonen er sterkt belastende for alle. Bygget ikke er heller ikke velegnet til flere av de formål som det fylles med i dag.

Alle avdelingene har utover daglig drift fokus på utviklingsoppgaver- og prosjekt, og det vil fortsatt søkes på eksterne prosjektmidler og tilskudd som viktige bidrag til finansieringen av arrangement og aktiviteter.

Tiltak for å komme på ramme

For å komme på rammen har det vært nødvendig å gjøre drastiske grep, og det er gjort svært få tak med «ostehøvel» kutt. Tiltakene innebærer reduksjoner som berører ansatte og hele befolkningen, - også barn og unge til tross for at gode oppvekst vilkår er et av kommunens satsningsområder.

Utover de små sparetiltakene og justerte forventninger til inntekter er følgende tiltak lagt inn for å komme på rammen:

- Opprettholde vakanse på 25 % stilling som kulturkonsulent: kr 149 000
- Opprettholde vakanse på 10 % stilling som ungdomsarbeider: kr 41 000
- Kulturformidling reduseres: kr 73 000
- Allment kulturarbeid reduseres: kr 40 000

Kultur finner ikke rom for å øke driftsbudsjettet med kr 27 00 til 40 årsmarkering av kulturskolen.

5.2.5 Flyktningkontor

Mål og resultatindikatorer

Tjenesteområdet for flyktninger arbeider med bosetting og oppfølging av flyktninger som etter avtale med IMDi bosettes i kommunen. Kjerneansvaret til kommunen er introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunen måles på sysselsetting blant innvandrere som har avsluttet introduksjonsprogrammet, hvor nasjonale måltall er 70 % overgang til utdanning eller arbeid. Videre har kommunen plikt til å tilby program innenfor introduksjonslovens rammer. Dette gjelder blant annet oppstart i introduksjonsprogram senest tre måneder etter bosetting. Videre skal alle ha tilbud om fulltidsprogram som er spesielt tilpasset den enkeltes individuelle plan.

Målområde:	Beskrivelse:	Resultat 2018	Måltall:
Oppstart i introprogram	Antall personer med rett og plikt som har startet i introprogram innen tidsfristen (så raskt som mulig, og senest innen 3 mnd. etter bosetting)	100%	100%
Helårig - Full tids program	Antall personer med helårig - full tids program	Ikke målt i 2018	100%
Introelever i arbeid eller utdanning	Andel introdeltakere som er avsluttet til arbeid eller utdanning i 2019	29%	70%
Barnepass/-barnehagedekning	Andel personer som i perioder har stått uten introtiltak grunnet manglende barnehageplass	1	0

Budsjettramme

Flyktningetjenesten	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	-1 361 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>-1 361 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	260 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-17 000
Rammejustering tilpasning 2019	-531 000
Ny ramme	-1 649 000
Prosentvis endring	21,2 %

Budsjettrammen til flyktingtjenesten innebærer et inntektskrav. Årsaken til dette er alt av integreringstilskudd inntektsføres på dette tjenesteområdet. Dette gjør at de får et netto budsjett som viser et overskudd. I 2020 øker dette overskuddskravet med 21,1%. Kommunen mottar tilskudd for flyktninger som bosettes i kommunen i en 5 års periode. Tilskudd for år 1 utbetales ved bosetting, uavhengig av tidspunktet for bosettingen. Man kan dermed ha oppfølgingsansvar for personer som ikke omfattes av integreringstilskuddsordningen i opp mot et år.

Integreringstilskuddet føres i sin helhet på flyktingtjenesten rammeområdet, men skal fordeles på ulike enheter i kommunen. For 2020 er tilskuddet på kr 9 199 000. Flyktingtjenestens rammer inkluderer derfor et overskuddskrav på kr. 1 649 000,-. Dette er en økning i overskuddskravet på 21% til sammen kr 288 200. I tillegg er det forventet en nedgang i integreringstilskuddet på kr 771 000, samt en nedgang i andre inntekter på kr 99 500. Totalt innsparingskrav fra budsjett 2019 blir dermed 1 158 700,-.

Tjenesten har fått forespørsel om å bosette 15 personer for 2020. Budsjettet er utformet med bakgrunn i bosetting av 10, som er årets bosettings nivå. Det er utarbeidet et driftstiltak som viser hvordan kommunedirektøren vurderer at merinntektene på kr 920 000 på fem flyktninger disponeres. For å imøtekomme bosettingskravet, vil det være mest hensiktsmessig at flyktingtjenesten tilgodeses med et årsverk, og at tiltak i Tilpasning 2019 der krav om reduksjon på ett årsverk settes på vent.

Budsjettmessig er flyktingtjenesten uforutsigbar. Dette knyttes til variasjon i antall bosatte, utgiftsnivå til kvalifisering, samt fraflytting og deling av tilskudd. Årets budsjett er stramt og krever streng økonomikontroll. Samtidig ser man at størstedelen av budsjettet går til å dekke lovpålagte tjenester, som introduksjonsstønad og sosialhjelp. Dette er utgifter man i liten grad kan kontrollere.

Tjenester har i 2018 og 2019 dekket husleie og strøm for intill 4 boliger i jernbanegata 33. Dette er boliger som er tiltenkt vanskeligstilte og som kommunen har gjort avtale om å leie i 10 år. Høy husleie har ført til at boligene har vært lite attraktive og dermed har blitt stående tom lenge. For å stimulere til økt utleie har kommunedirektør i samråd med tjenesten, avgjort å redusere husleien. Kommunen må da dekke resterende husleie. Dette har vært utført på flyktingtjenesten.

Fra 01.01.20 består tjenesten av to ansatte, henholdsvis miljøarbeider og fagleder. Konsekvensene av å kutte en stilling i flyktingtjenesten er at det vil være vanskelig å levere etter lovkravet om helårig – fulltidsprogram, samt å gi deltakerne på introduksjonsprogrammet et forsvarlig tilbud som bidrar til at de kvalifiserer seg til arbeid eller utdannig. Konsekvensene kan bli flere på sosialhjelp. Videre må kommunen gjøre en vurdering rundt tilbudene til flyktingene, da tjenesten ikke vil være i stand til å levere på dagens nivå. Tjenesten ser det også problematisk å ha kapasitet til å bosette flyktninger i 2020.

Et lukket Europa har ført til at flyktingsituasjonen i Norge i løpet av de to siste årene har endret seg drastisk. Saltdal kommune er for 2020 anmodet om å bosette 15 ny flyktninger. Dette er en økning på 5, fra 2018 og 2019 nivå.

Det stilles en rekke krav til flyktingene og til kommuner som velger å bosette flyktninger. Disse reguleres blant annet i introduksjonsloven. Introduksjonsprogrammet er et helårig, fulltids program, for de mellom 18 og 55 år, som skal tilpasses den enkelte flykting. Målet er å styrke innvandreres

mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og styrke deres økonomiske selvstendighet. Dagens introduksjonsordning er under vurdering og ny integreringslov er på høring.

Saltdal kommune har startet arbeidet med å utarbeide ny strategiplan for bosetting og integrering i kommunen. Denne planen bygger på ny lov om integrering, og skal bidra til å identifisere styrker og svakheter i kommunens integreringsarbeid samt å sette inn tiltak som vil bedre den enkeltes forutsetning for å bli aktive i yrkes og samfunnslivet. Det arbeides også med interkommunalt samarbeid mellom Saltdal, Fauske, Beiarn og Sørfold, for å styrke indre Salten som bosettingsregion og for å styrke tilbudet i den enkelte kommune.

Tiltak for å komme på ramme

Gjennom Tilpasning 2019 ble det bestemt at flyktningtjenesten skal kutte 1 årsverk, tilsvarende 33% av bemanningen i tjenesten. Dette utgjør en budsjettmessig besparelse på kr 650 000. Tjenesten har videre redusert støttekontakt med kr 30 000 og dermed står denne posten i 0. Tjenestefrikjøp er redusert med kr 100 000 og står nå i 0.

Øvrige tiltak for å komme på ramme knyttes direkte mot reduksjon i antall flyktninger i kommunen. Dette gjelder reduserte utgifter til introduksjonsstønad, tolkebruk, skoleskyss og bosetting. Totalt utgjør dette ca. kr 695 000 i tillegg til noen mindre justeringer.

Det har vært nødvendig å øke utgiftene til enkelte poster, knyttet til høyere utgiftsnivå og avtale om leasing av bil i 2018 som ikke har vært lagt inn i budsjettet.

5.3 Helse og omsorg

Mål og resultatindikatorer

Det er for avdelingen Helse og omsorg utarbeidet nye måltall og resultatindikatorer i forbindelse med budsjett og økonomiplan 2020-2023. Dette medfører at flere av tidligere måltall erstattes av de nye. Kolonnen som «Saltdal» viser resultatene for 2018.

De nye måltallene og resultatindikatorerne er som følger:

Målområde	Mål	Snitt landet	Saltdal
Behandlingstid Barnevernet, undersøkelser innen 3 måneder	100%	87%	95%
Andel samlet sykefravær i pleie og omsorgstjenesten	8%	11,59%	11,20%
Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt	80%	74,5%	77,70%

Andel beboere på langtidsopphold i institusjon som har fått kartlagt sin ernæringsstatus	60%	46,15%	33,30%
Andelen hjemmeboende med demens som har vedtak om dagaktivitetstilbud	40%	29,15%	38,90%
Andel personer med psykisk utviklingshemming med vedtak om dagaktivitetstilbud	35%	33,56%	38,70%
Andel personer som mottar helsetjenester i hjemmet som har kartlagt sin ernæringsstatus	60%	15,75%	16,70%
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse - turnusansatte	75%	66%	67,90%
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	17,5%	11,3%	17,4%
Legetimer per beboer i sykehjem	0,56	0,56	0,41
Fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	12	9,6	12
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	100%	90,6%	100%

*ingen grunnlagsdata

Budsjettramme

Helse og omsorg	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	188 993 000
Frie midler statsbudsjett mv.	9 929 000
"Bundne" midler statsbudsjett	1 536 000
Tilpasning 2019	-1 504 000
Interne justeringer	-189 000
Politiske vedtak	-896 000
Ny ramme	197 869 000
Prosentvis endring	4,7 %

Visjonen for Avdeling helse og omsorg er *Bedre helse for alle*. Avdelingen ønsker å bidra til at den enkelte innbygger er mest mulig selvhjulpne i eget liv og i vante omgivelser, samt at tjenestene er tilpasset den enkeltes behov. I tillegg er formålet å bidra til at ressursene utnyttes best mulig. Det er ønskelig at den enkelte innbygger får mulighet til å arbeide, leve og bo selvstendig, og til å ha en aktiv meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. Dette fokuset er i tråd med kommuneplanens samfunnsdel.

Fra 2020 vil antall eldre over 80 år øke betydelig for hvert år. Dette stiller krav til forebygging og tidlig innsats slik at flest mulig av våre innbyggere får flere gode leveår, og er selvhjulpne lengst mulig.

Nasjonale føringer gir uttrykk for at våre tjenesteutfordringer vil kreve omstilling av den faglige virksomheten. I tillegg må det legges til rette for mobilisering av alle tilgjengelige ressurser hos den enkelte innbygger, deres familie og sosiale nettverk, i nærmiljøet og lokalsamfunnet for å kunne løse morgendagens tjenesteutfordringer. Dersom innslagspunktet for behov av kommunale tjenester blir ved en høyere alder, vil sektoren måtte vokse i mindre grad enn om dagens innslagspunkt opprettholdes med et økende antall eldre. «Bedre helse for alle» er navnet på kommende helse-, omsorg- og sosialplan for perioden 2020 – 2030 som vil understøtte fokuset på forebygging og tidlig innsats.

Avdeling helse og omsorg går inn i 2020 med en ny administrativ organisering, en høyt prioritert oppgave vil være å implementere den nye organiseringen. Endringene forventes å få stor faglig og økonomisk betydning ved at en nedbemanner med syv ledere, totalt en reduksjon på 37% leder kapasitet. I tillegg slår en sammen Hestekoens bomiljø, Saltnes bomiljø og Barneavlastning inn under en felles leder. Særlig fokus er ivaretagelse av det strategiske perspektivet, administrative oppgaver og oppgaver som betinger ledelse med reduserte ressurser. Et annet viktig fokus er at medarbeiderne skal få benytte sin kompetanse og sine ferdigheter slik at de tar et større ansvar i sin arbeidshverdag.

Det er et stort behov å gi flere et tilbud i boliger som er tilrettelagt for å kunne gi tjenester tilpasset den enkeltes behov og moderne bygningsmasse vil gi store besparelser og bedre ressursutnyttelse ved å samlokalisere tjenester. Forprosjektering av omsorgsboliger og Helsehus vil ha som mål å levere en skisse på muligheter for realisering i 2020.

Avdelingen helse og omsorg må forbedre styringssystem som skal bidra til faglig forsvarlige tjenester. En godt fungerende internkontroll utgjør kjernen i et kvalitetssystem der formålet er å sikre at tjenestene oppfyller alle i helse- og omsorgslovgivningen. Økt kompetanse på internkontroll og innføring av nytt kvalitetssystem vil være et prioritert mål i 2020.

Tjenestene er godt i gang med å tilpasse tjenesten mot heltidskultur, års-turnus og økt grunnbemanning. Det skal satses på økt kompetanse for alternative bemanningsløsninger for ledere, ansatte og tillitsvalgte for at man blir i bedre stand til å implementere års turnus, øke grunnbemanningen og heve stillingsandelen for deltidsansatte.

Den demografiske utviklingen påkrevder at kommunen jobber systematisk og målrettet med rekruttering. Helsepersonell er en viktig gruppe i så måte. Helse og omsorg deltar på arenaer for interkommunalt samarbeid. Kommunen har planlagt en målrettet kampanje med tanke på sykepleiere, og vil bruke erfaringen knyttet til dette prosjektet som læringsgrunnlag for veien videre.

5.3.1 Helsesenter

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

Helsesenteret	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	18 909 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>18 909 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	1 807 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-24 000
Interne justeringer	48 000
Rammejustering tilpasning 2019	-158 000
Ny ramme	20 582 000
Prosentvis endring	8,8 %

Helsesenter består av 3 tjenesteområder som rapporterer felles på økonomi. Dette er :

- Lege- og laboratorietjenester, kommuneoverlege. 14,12 årsverk
- Fysioterapi, ergoterapi og frisklivssentral. 2,68 årsverk
- Helsestasjon, jordmor og psykolog. 6,85 årsverk

Budsjettrammen viser en økning på ca. 8,8%. Dette forklares i stor grad med at Helsesenteret i rammetildelingen tilføres øremerkede midler for finansiering av psykologstillingen. Dette utgjør nesten 1,0 mill i ekstra bevilgning på rammetildelingen. Med bakgrunn at fastlegeordningen er under press med svakere rekruttering og forventet turnover de neste årene, økte krav til tjenesten og for å sikre stabilitet i tjenesten avventer man reduksjon i en legestilling som vedtatt i budsjett 2019. Det skal i løpet av 2020 utarbeides en plan for legetjenestene med bakgrunn i at fastlegeordningen står under et høyt press og en vil ha en kvalitativ plan på plass før en reduserer legehjemler. Tiltaket finansieres innen egne rammer.

Helsestasjon har de siste årene arbeidet forebyggende for barn og unge og innsats mot å styrke foreldrerollen, et viktig satsningsområde videre i 2020. Fysioterapitjenesten, ergoterapitjenesten og friskliv vil i kommende budsjett år satse på forebygging gjennom blant annet aktivitet og forebyggende hjemmebesøk. Helsesykepleier i skolen er et prosjekt som videreføres, forutsetter økonomiske prosjektmidler fra Fylkesmannen.

Nye kurstilbud fra Frisklivssentralen er *Hverdagsglede – inspirasjonskurs i forhold til ulike grep som kan gi økt livskvalitet* og en videreføre søvnkurs og kurs i depresjonsmestring som det har vært gode erfaringer med.

I 2020 vil tjenesten planlegge og oppstart med forebyggende hjemmebesøk til eldre. Avklaring av organisering, mål, innhold og omfang i løpet av første halvår og oppstart andre halvår. Hensikten med forebyggende hjemmebesøk er definert som en uoppfordret og oppsøkende individrettet råd- og veiledningstjeneste til hjemmeboende eldre med formål å bevare hans eller hennes funksjonsevne og helse.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært iverksatt særskilte tiltak med endring i aktivitet utover konsekvensjusteringer for å komme på ramme.

5.3.2 Stab helse og omsorg

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

Stab Helse og omsorg	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	-6 074 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>-6 074 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	346 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-55 000
Interne justeringer	-202 000
Rammejustering tilpasning 2019	1 972 000
Ny ramme	-4 013 000
Prosentvis endring	-33,9 %

Budsjettrammen til Stab Helse og omsorg viser et inntektskrav. Dette skyldes i all hovedsak at inntekter for refusjon ressurskrevende brukere føres i dette budsjettet. Dette medfører en positiv netto ramme. I budsjett 2020 har rammen gått ned med -33,9%. Dette skyldes i all hovedsak effekt av nedbemanning fra tilpasning 2019.

Stab Helse og omsorg består hovedsakelig av 3stabsfunksjoner til Helse og Omsorg. Dette er tildelingskontoret, bemanningskontoret, samt IT- og velferdsteknologi.

Tildelingskontor

- Tildeling av helse og omsorgstjenester
- Koordinerende enhet
- Hjemmebesøk, utredning- og saksbehandling
- Samhandling med spesialisthelsetjenesten
- Oversikt på ressurskrevende brukere – kartlegging og økonomiske analyser
- Rapporteringer
- 3 årsverk

Proessen med å videreutvikle Tildelingskontoret har skutt fart i 2019 og vil bli et prioritert satsningsområde inn i 2020. Tjenestens arbeid med å utrede, saksbehandle og fatte vedtak er essensielt for en rettferdig forvaltning av ressursene. De har også en viktig rolle i forhold til innrapporteringer som gir kommunen et viktig inntektsgrunnlag. Effektivisering av samarbeidet mellom Tildelingskontoret og de øvrige avdelingene og etablering av koordinerende enhet vil også være prioriterte satsningsområder.

Bemanningskontor

- Bemanningsplanlegging, turnusutarbeidelse og vikaradministrasjon.
- 1,5 årsverk

Opparbeide kompetanse med bemanningsmodellen årsturnus, økt grunnbemanning og heltid vil være sentrale satsningsområder.

IT og velferdsteknologi

- IT støtte, systemansvarlig, velferdsteknologi, veiledning.
- 1,3 årsverk

Helse og Omsorg har mottatt prosjektmidler til interkommunal kompetansebygging og utbygging av velferdsteknologitilbudet. I Saltdal har pågangen på trygghetspakker vært stor.

Signalsystemutbyggingen er etablert på sykehjem og omsorgsboliger på Rognan, videre utbygging er iverksatt på Vensmoen. I 2020 skal det satses videre på medisindispensere, digitale dørlåser i hjemmetjenesten, digitale tilsyn og utviklingen av et «show-room» for velferdsteknologi slik at brukere og ansatte får se og teste ut produkter.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært iverksatt særskilte tiltak med endring i aktivitet utover konsekvensjusteringer for å komme på ramme. Tjenesteområdet har et netto budsjett som er et inntektskrav. Dette skyldes i all hovedsak at inntekter for ressurskrevende brukere inntektsføres på dette området. Erfaringen er at denne inntekten kan variere noe.

5.3.3 Sykehjem

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme:

Sykehjem	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	37 336 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>37 336 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	1 474 000
Andel rammejustering politiske vedtak	28 000
Rammejustering tilpasning 2019	-847 000
Ny ramme	37 991 000
Prosentvis endring	1,8 %

Budsjettrammen viser en prosentvis økning på ca. 1,8%. Dette er en liten vekst, og forklares med at rammen justeres ned i forhold til reduserte kostnader i forbindelse med tilpasning 2019.

Sykehjemmet består av:

- 39 plasser til langtidsopphold, 1 KAD plass, 1 postobs plass og en plass for lindrende behandling
- 25 plasser er definert som skjermete plasser for personer med demens
- Eget kjøkken som produserer mat til beboerne og hjemmeboende
- 53,33 årsverk.

Sykehjemmet har vært preget av stabil og stødig drift de siste årene. Nøkternhet og sterk økonomisk kontroll har holdt det største budsjettet i omsorg innenfor rammene. I 2020 vil det være av avgjørende betydning å styrke internkontrollsystemet, og jobbe med de ansattes kunnskaper og ferdigheter i møtet med en økende andel av befolkningen som lider av demens. Heltidskultur ved å innføre års turnus, økt grunnbemanning og styrke kompetanse på bemanningsplanlegging blir et viktig satsningsområde i 2020. I «tilpasning 2019» nedbemannes avdelingen med 200% lederstilling, fokus på å utvikle en hensiktsmessig leder- og oppgavestruktur med fokus på ansvarliggjorte medarbeidere blir sentralt i 2020.

Tiltak for å komme på ramme

I løpet av 2019 har det vært flere personer som har fått utløst krav på faste stillinger og økning av stilling. Dette er stillinger som kommer utover hjemmel i budsjett, og det er derfor lagt inn tiltak i budsjettet på å redusere bemanningen tilbake til opprinnelig nivå. Totalt utgjør dette ca. 1,7 årsverk. Utover dette er det også enkelte justeringer i konsekvensjustert budsjett som bidrar til at Sykehjemmet kommer på budsjettramme.

5.3.4 Hjemmetjenesten

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

Hjemmetjenesten	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	30 600 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>30 600 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	1 030 000
Andel rammejustering politiske vedtak	17 000
Interne justeringer	-218 000
Rammejustering tilpasning 2019	-218 000
Ny ramme	31 211 000
Prosentvis endring	2,0 %

Budsjettrammen viser en prosentvis vekst på 2%. Dette forklares med at nedgang i ramme som følge av tilpasning 2019, samt en intern justering ved at enkelte kostnader på biler er flyttet til andre tjenesteområder i kommunen. Dermed reduseres rammen tilsvarende disse budsjettpostene.

Tjenesteområdet hjemmetjeneste består av:

- Hjemmesykepleie, kreftsykepleie, praktisk bistand, Brukerstyrt personlig assistent, matombringning
- Trygghetsskapende velferdsteknologi
- 24 omsorgsboliger for eldre
- 41,42 årsverk

Hjemmetjenesten fikk ny base for sine ansatte i 2019. Effekten av samlokaliseringen vil vise seg i 2020. Forventningene handler om nedgang i sykefravær, nytenking i personalforvaltningen, sterkere satsning på velferdsteknologiske investeringer og solid faglig leveranse. I «tilpasning 2019» nedbemannes avdelingen med 100% lederstilling, fokus på å utvikle en hensiktsmessig leder- og oppgavestruktur med fokus på ansvarliggjorte medarbeidere blir sentralt i 2020.

Tiltak for å komme på ramme

I løpet av 2019 har det vært flere personer som har fått utløst krav på faste stillinger og økning av stilling. Dette er stillinger som kommer utover hjemmel i budsjett, og det er derfor lagt inn tiltak i budsjettet på å redusere bemanningen tilbake til opprinnelig nivå. Totalt utgjør dette ca. 1,6 årsverk i budsjettet. Utover dette er det gjorte enkelte justeringer i konsekvensjustert budsjett som bidrar til at hjemmetjenesten kommer på budsjettramme.

5.3.5 Knaggen Aktivitetssenter

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

Knaggen aktivitetssenter	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	5 834 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>5 834 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	529 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-7 000
Rammejustering tilpasning 2019	-57 000
Ny ramme	6 299 000
Prosentvis endring	8,0 %

Budsjettrammen for 2020 viser en økning på 8% fra 2019. En årsak til dette er at Knaggen får tildelt øremerkede midler fra statsbudsjett på tiltak for demente. Dette gir en økning i rammetildelingen.

- Dagtilbud, aktivitetstilbud og arbeidstilbud
- Målgruppen er personer med utviklingshemming, personer med demens, eldre og personer med rus og/eller psykiske utfordringer
- Totalt er det 165 personer som får et tilbud gjennom tjenesten
- 11,70 årsverk

Demensomsorg er et satsningsområde for dagaktivitetstilbudet ved Knaggen. Måltrettet økning og styrkning er på trappene, i nært samarbeid med brukerne og de pårørende. Knaggen står i et generasjonsskifte, og i løpet av 2020 vil det bli stor utskifting av en stødig og dedikert stab.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært nødvendig å gjennomføre særskilte tiltak utover konsekvensjustering for å komme på budsjettramme.

5.3.6 Barnevern og innsatstjenesten

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

Barnevern og innsatsstjenesten	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	13 367 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>13 367 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	493 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-27 000
Rammejustering tilpasning 2019	-88 000
Ny ramme	13 745 000
Prosentvis endring	2,8 %

Budsjettrammen til Barnevern og innsatsstjenesten viser en økning på 2,8% i forhold til ramme 2019. Tjenesteområdet består blant annet av:

- Interkommunal barnevernstjeneste med Beiarn kommune. Saltdal kommune er vertskommune. Teambasert tjeneste med undersøkelsesteam og tiltaksteam
- Innsatsstjenesten tilbud er rette mot psykisk helsearbeid med fokus på mestring og forebygging
- 11,43 årsverk

Barnevernstjenesten har som mål og gi robuste tjenester til Beiarn og Saltdal kommune og videreutvikle fokuset på forebyggende innsats. I løpet av året vil en starte utdanning av ny PMTO terapeut, utdanningen dekkes i hovedsak gjennom OU-midler. Innsatsstjenesten skal fortsette og utvikle sitt fokus på forebygging og nær pasientoppfølging.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært nødvendig å gjennomføre særskilte tiltak utover konsekvensjustering for å komme på budsjettramme.

5.3.7 NAV

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjettramme

NAV	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	10 429 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>10 429 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	652 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-53 000
Rammejustering tilpasning 2019	115 000
Ny ramme	11 143 000
Prosentvis endring	6,8 %

Budsjettrammen til NAV viser en økning på 6,8%. En del av denne økningen skyldes oppheving av tidligere midlertidige plasserte sparetiltak for tilpasning 2019. Dette gir en økning i rammetildelingen for 2020, og derav også en større prosentvis endring. Videre tildeles NAV øremerkede midler for tilskudd tilpasning av bolig for boligkontoret. Dette utgjør kr. 309 000,- i økning i rammen alene.

NAV består og jobber blant annet med:

- Arbeid
- Bostøtte og startlån
- Økonomisk rådgivning
- Økonomisk sosialhjelp
- 5,3 årsverk (kommunal del)

Langtidsplanen (2018-2021) til NAV har i hovedsak tre fokusområder, flere i arbeid, bedre brukermøter og økt kompetanse. Innen sosialfeltet er det å sette mål å ha færrest mulig sosialhjelpsmottakere er i seg selv en vanskelig øvelse og et tveegget sverd. Det viktigste er at barna kartlegges og at de som har behov for hjelp får det. Så er det NAV-kontorets oppgave, i samarbeid med brukerne, å få alle som kan jobbe ut i arbeid. Det er den beste måten å få folk ut av fattigdom på. Saltdal har per dags dato tidenes laveste ledighet med 1,2% i oktober 2019 og dette gjør sitt til at sosialhjelpsutbetalingene er svært lave. Rammene for sosialtjenesten er sårbart hvis en får en liten økning i ledigheten og det gjøres kutt i statlige ytelser. Økonomisk sosialhjelp er en lovpålagt tjeneste, samt samfunnets siste sikkerhetsnett og personer som mottar økonomisk bistand er som regel betegnet som fattige. En ser også en økning i gjeldproblematikk i befolkningen og der NAV hyppigere må inn å dekke store restanser på for eksempel husleie og strøm for å unngå bostedløshet. Dette er som regel svært kostnadskrevende tiltak og økende i omfang. Det er en økende bekymring rundt innbyggernes kredittgjeld.

For å møte det kommende vertskommunesamarbeidet NAV Indre Salten, legges det en investering på kr. 250.000 for to digitale verktøy, Digisos og Digifin. Dette er en forutsetning for vertskommunesamarbeidet og svært nødvendig for innbyggernes tilgjengelighet til tjenester. Investeringen redusere behov for lokaler til arkiv, portoutgifter og medgått arbeidstid til fysiske arkiv.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært nødvendig å gjennomføre særskilte tiltak utover konsekvensjustering for å komme på budsjetteramme.

5.3.8 Bomiljøene

Mål og resultatindikatorer

Det vises til fellestabell under dokumentets avsnitt 5.3 som har en samlet oversikt over mål og resultatindikatorer for avdelingen Helse og Omsorg.

Budsjetteramme

Etter vedtaket om tilpasning 2019 er det nå totalt 4 bomiljøer som utgjør tjenesteområder i Helse og omsorg. Tidligere Bomiljø 1 og 2 er (Saltnes og Hestekoene) er slått sammen til Bomiljø Rognan.

Bomiljø Rognan	
Endelig budsjetteramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	22 876 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>22 876 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	704 000
Andel rammejustering politiske vedtak	1 558 000
Rammejustering tilpasning 2019	-755 000
Ny ramme	24 383 000
Prosentvis endring	6,6 %

Budsjetterammen viser en økning på 6,6%. En stor del av dette er at tjenesteområdet blir tilført midler i rammen til det nye vedtatte tilbudet på barneavlastning. Dette utgjør alene en økning i rammen på over 1,4 millioner. Bomiljø Rognan var tidligere bomiljø 1 og 2, og består blant annet av:

- 30 selvstendige omsorgsboliger til personer med utviklingshemming
- 16 boliger har heldøgns bemanning, 14 boliger har tilsyn
- Praktisk bistand, ledsagertjeneste, habilitering, miljøterapi
- Barneavlastning. Heldøgns bemannet
- 37,26 årsverk

Tjenesteområdet er et sammenslått ansvarsområde fra 01.01.20 i forbindelse med ny administrativ struktur. Tjenesteområdet består av Hestekoene bomiljø, Saltnes Bomiljø og barneavlastningstilbud. Målsetningen for 2020 er å implementere en hensiktsmessig god administrativ drift som sikrer god kvalitet på tjenesten og god personalpolitikk.

Bomiljø 3	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	13 582 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>13 582 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	439 000
Andel rammejustering politiske vedtak	7 000
Rammejustering tilpasning 2019	-68 000
Ny ramme	13 960 000
Prosentvis endring	2,8 %

Budsjettet viser at Bomiljø 3 har en økning på 2,8 % sammenlignet med 2019. Bomiljø 3 består av:

- 10 Omsorgsboliger til personer med utviklingshemming. Heldøgns bemannet
- Oppfølging av 4 hjemmeboende
- Praktisk bistand, ledsagertjeneste, habilitering, miljøterapi
- 18,88 årsverk

Tjenesteområde har som mål og gi et fortsatt stabilt tjenestetilbud i 2020.

Bomiljø 4	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	23 417 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>23 417 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	777 000
Andel rammejustering politiske vedtak	35 000
Rammejustering tilpasning 2019	-284 000
Ny ramme	23 945 000
Prosentvis endring	2,3 %

Budsjettet til bomiljø 4 viser en prosentvis endring på 2,3%. Bomiljø 3 har krav på nedgang i kostander i forbindelse med vedtak for tilpasning 2019. Bomiljø 4 består blant annet av:

- 16 Omsorgsplasser til eldre og psykisk utviklingshemmede med heldøgns bemanning
- 4 rehabiliteringsplasser
- 1 avlastningsplass
- Praktisk bistand, ledsagertjeneste, habilitering, miljøterapi, utredning, observasjon og kartlegging
- 33,32 årsverk

Avdelingen er hovedaktøren med mottak av utskrivningsklare pasienter fra sykehus og korttids- og avlastningstilbud og overføring til hjem eller andre omsorgstilbud. Hovedsatsningsområdene i 2020

er å sikre gode pasientforløp og styrket samarbeide med pårørende. I «tilpasning 2019» nedbemannes avdelingen med 100% lederstilling, fokus på å utvikle en hensiktsmessig leder- og oppgavestruktur med fokus på ansvarliggjorte medarbeidere blir sentralt i 2020.

Bomiljø 5	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	18 717 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>18 717 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	803 000
Andel rammejustering politiske vedtak	36 000
Rammejustering tilpasning 2019	-1 116 000
Ny ramme	18 440 000
Prosentvis endring	-1,5 %

Budsjett 2020 for Bomiljø 5 viser en nedgang på -1,5%. Dette forklares i all hovedsak med at det foreligger tiltak for besparelser gjennom vedtak i tilpasning 2019. Dette utgjør alene en nedgang i rammetildelingen på ca. 1,1 mill. Bomiljø 5 består blant annet av:

- 8 omsorgsboliger til personer med psykisk utviklingshemming
- 4 institusjonsplasser for personer med rus og psykiske lidelser
- Hjemmetjenester til hjemmeboende med rus og psykiske utfordringer
- Praktisk bistand, ledsagertjeneste, habilitering, miljøterapi, institusjonsdrift
- Heldøgns bemannet
- 31,95 årsverk

I bomiljø og ROP institusjon har det tatt tid å gjennomføre tiltak som ble vedtatt for 2019. Der ligger forholdene til rette for iverksetting av en effektivisering i 2020. Endringene er knyttet til sambruk av ressurser på natt og forventes å gi høy økonomisk gevinst som tilfredsstillende innspareingskravet.

Tiltak for å komme på ramme

Det har vært gjennomført ulike tiltak i de ulike bomiljøene for å komme på ramme. Bomiljø Rognan har i løpet av 2019 bygget opp tilbud om barneavlastning, og har fått tildelt midler gjennom ramme for å dekk kostnadene ved det. Bomiljø 3 har ikke gjennomført noen spesielle tiltak for å komme på ramme i budsjettet. Bomiljø 4 har i løpet av 2019 fått utløst krav til stillinger og økning av bemanning utover budsjett. For å komme på ramme har det blitt lagt inn tiltak for å komme tilbake til opprinnelig bemanning tilsvarende hjemmel i budsjett. Dette utgjør 0,71 årsverk i budsjettet. For bomiljø 5 har det over en periode blitt jobbet med å gjennomføre nedbemanningstiltak og som er blitt implementert nå til budsjett 2020. Utover dette er det ikke gjennomført spesielle tiltak utover ulike konsekvensjusteringer for å komme på ramme.

5.4 Tjenesteområdene teknisk stab

Tjenesteområdene som tidligere utgjorde samhandlingsområdet tekniske tjenester er etter omorganisering i 2019 ikke lenger underlagt en avdeling, men ligger direkte under rådmannen som teknisk stab. Tjenesteområdene teknisk stab består av bygningsforvaltning, plan og utvikling, samt teknisk drift. Teknisk drift inneholder også selvkostområdet.

Budsjettramme

Teknisk stab	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2019	23 052 000
Frie midler statsbudsjett mv.	1 958 000
"Bundne" midler statsbudsjett	13 000
Tilpasning 2019	1 421 000
Interne justeringer	140 000
Politiske vedtak	-376 000
Ny ramme	26 208 000
Prosentvis endring	13,7 %

Budsjettrammen viser at Teknisk stab totalt har en ramme på 26,208 mill. Dette inkluderer også selvkostområdet til kommunen. Økningen på 13,7% skyldes i all hovedsak oppheving av midlertidige plasserte sparetiltak i forbindelse med tilpasning 2019. Dette gir en korreksjon av rammen som også gir en økning i den prosentvise endringen.

5.4.1 Bygningsforvaltning

Mål og resultatindikatorer

Virksomhetsområdet har 3 klare målindikatorer som enkelt lar seg måle.

Vedlikeholdsplanen – her setter virksomhetslederen opp tiltak som er hentet fra innmeldte behov fra brukerne av bygget, eller vaktmestere/byggdrifere eller behov som framkommer etter tilsyn på byggene. Byggforvaltningen har hele 9 tilsynsmyndigheter å forholde seg til. Vedlikeholdsplanen er hvert år oppe til politisk behandling.

Avvik – gjennom vårt forvaltningsprogram Facilit FVD, mottar virksomhetsområdet avvik på byggene. Disse håndteres fortløpende eller de blir videreført i en oversikt over vedlikeholdsbehov som må finansieres særskilt.

Plan oppgaveliste – dette er oppgaver på byggene som kommunen som bygningseier er forpliktet til å ha system på. Det gjelder egenkontroll av bla. Elektriske anlegg, egenkontroll av brannslanger og håndslukkeapparater, egenkontroll av rømningsveier, lede- og markeringslys, osv.

Målområde:	Beskrivelse:	Måltall:
Vedlikeholdsplanen	Mål over de planlagte vedlikeholdstiltak Det var satt opp 4 tiltak hvorav 3 er lukket.	75 %
Avviksliste i Facilit	Måler de innmeldte avvik og hvordan vi greier å lukke disse. 118 innmeldte avvik i 2019, hvorav 74 er lukket.	63 %
Plan oppgaveliste	Måler standardoppgaver, egenkontroller på lovpålagte oppgaver vi skal gjennomføre i løpet av året. 893 egenkontroller registrert derav 319 gjennomførte kontroller.	36 %

Budsjettramme

Bygningsforvaltning	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	19 680 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>19 680 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	598 000
Andel rammejustering politiske vedtak	127 000
Interne justeringer	140 000
Rammejustering tilpasning 2019	919 000
Ny ramme	21 464 000
Prosentvis endring	9,1 %

Tjenesteområdet har for neste års budsjett fått en økning på rammen. Den prosentvise endringen er på 9,1%. En stor del av denne økningen skyldes oppheving av midlertidige plasserte sparetiltak. Netto endring av justeringen for alle tiltakene med tilpasning 2019 gir alene en økning i rammen på 0,9 mill. Videre får tjenesteområdet tilført midler til økt vedlikehold. Deler av økningen i rammen har gått med til å utjevne de tiltak en ikke fikk gjennomført i 2019. Det er i tillegg redusert kostnader på seniorordningen i henhold til kommunestyrets vedtak. Videre har leasingkostnader for biler til vaktmestere nå blitt overført fra hjemmetjeneste til bygningsforvaltning. Dette gir en intern justering på rammen på kr. 140 000,-.

Økningen på rammen er lagt inn med følgende tiltak.

- løpende vedlikehold (post 6290): kr. 123 000,-
- spesifisert vedlikehold (post 6291): kr. 133 000,-

Virksomhetsområdet har en tiltaksliste på innmeldte kritiske vedlikeholdsbehov på kr. 70 mill. Mange av disse tiltakene er kommet som myndighetskrav. Når en da skal prioritere tiltak til vedlikeholdsplanen, vil de offentlige påleggene være av størst prioritet. De offentlige pålegg er nevnte nedenfor. I tillegg kommer vedtak gjort i kommunestyret.

- HMTS avvik fra 2018 - Ventilasjonsanlegg Saltnes barnehage – kr. 350 000,-
- HMTS avvik fra 2018 - Skifte av kjøkkeninnredning i 2 barnehager – kr. 300 000,-
- HMTS avvik fra 2018 - Skifte av gulvbelegg i 2 barnehager – kr. 140 000,-
- HMTS avvik fra 2019 - Renholdsplan

Dette innebærer at de behov som er beskrevet fra brukerne av byggene, må fortsatt settes på vent bortsett fra de som sammenfaller med de offentlige pålegg.

Vedlikeholdsetterslepet øker med ca. 10 - 12 mill pr. år.

Politiske vedtak

- *Reparasjon av Rognan Svømmehall* – reparasjonskostnadene er ikke tatt med i Økonomiplanen for 2020 – 2023.
- *Strategiske plan for Saltdal kommunes bygningsforvaltning* – Virksomhetsområdet er ikke i stand til å imøtekomme de vedtatte mål i planen. Rammene for å greie det er ikke tilstede!
- *Energiltaksplan PS 112/15* – tidligere vedtatte tiltakspakke på energiutbedringer med kr. 56,7 mill., eller deler av denne tiltakspakke, er tatt inn i Økonomiplanen 2020 – 2023 med kr. 3,0 mill.
Her vil virksomhetsleder prioritere utskifting av vinduer og 1 ventilasjonsanlegg.
- *Sanering av Åpengarasjene Vensmoen, ca. kr. 200 000,-*, – vedtatte sanering er ikke finansiert i Økonomiplanen 2020 – 2023. Tiltaket må innarbeides i vedlikeholdsplanen.

Utfordringer innen byggforvaltningen er mange. Høyeste prioritet kommende år blir å få på plass 4G nett på alle våre brannvarslingsalarmer.

Alle våre alarmer benytter 3G nettet eller 2G nettet. Telenor blir å stenge ned 3-G nettet i 2019. For kommunens del må alle alarmer for brannvarsling og for heisalarmer skiftes kommende år innen 2024. Da slukkes også 2G nettet.

Dernest vil det prioriteres tiltak for å redusere sykefraværet på renhold som i dag er på hele 19 %. Det er det høyeste fraværet som virksomhetsområdet har hatt. Virksomhetsområdet har knyttet til seg flere fagmiljøer for løse denne utfordringen. Men det vil ta tid å komme ned på kommunens mål som er 7 %, da mye av sykefraværet skyldes sliasjeskader.

De store utfordringene i årene framover er ventilasjonsanleggene som er gamle og med dårlige gjenvinnere. De driftes også på et styringssystem som er utdatert og det finnes ikke mulighet til å skaffe programvare for oppdateringer. Styringssystemene må skiftes i sin helhet. Ventilasjonsanleggene burde også vært reingjorte hver 6. år.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært behov for å utarbeide spesielle tiltak for å komme på ramme.

5.4.2 Plan og Utvikling

Mål og resultatindikatorer

Målområde	Beskrivelse	Måltall	Resultat 2018
Saksbehandlingstid	Saksbehandling skal være ferdig innen tidsfrist.	100%	90-100 %
Oppfølging av kommunal planstrategi	Utarbeiding av planer i henhold til framdriftsplan	100%	
Saker til politisk behandling	Holde frister og ferdigstille saker til politisk behandling i henhold til skrivefrister og politiske vedtak	100%	90-100 %

Måleindikatorerne som er valgt berører avdelingens daglige arbeidsområder, men kan ikke knyttes direkte opp mot økonomistyring. Det er også en utfordring å finne resultatindikatorer som er direkte målbare, og måltallene i tabellen ovenfor vil innebære en god del usikkerhet. Avdelingens økonomiske målsetting er å yte gode tjenester og drive så effektivt som mulig ut fra tilgjengelige ressurser og vedtatte totale budsjettammer. Det meste av driften er knyttet til «faste utgifter» gjennom lønnskostnader og ordinær drift.

Budsjettamme

Plan og utvikling	
Endelig budsjettamme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	6 608 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>6 608 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	310 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-25 000
Rammejustering tilpasning 2019	50 000
Ny ramme	6 943 000
Prosentvis endring	5,1 %

Budsjettammen for 2020 viser en økning på 5,1%. En del av denne økningen skyldes oppheving av midlertidig plasserte sparetiltak for tilpasning 2019. Dette utgjør kr. 407 000,-. Dette er en korreksjon av rammen opp mot 2019 før de midlertidige plasseringene, og gir en økning i den prosentvise veksten.

Plan og Utvikling har fått tildelt en endelig netto budsjettamme for 2020 på kr. 6 943 000. I avdelingens opprinnelige forslag til konsekvensjustert budsjett var det foreslått en ramme som var kr. 200 000 høyere. Dette bl.a. på grunn av at det er inngått ny driftsavtale med NORKART vedrørende drift av kartprogrammer, et absolutt nødvendig arbeid der Saltdal kommune selv ikke har tilstrekkelig ressurser innenfor IKT. Økningen på kr. 80 000 er en kostnad som ikke er knyttet til Plan og Utvikling direkte, men en felleskostnad som burde fordeles ut i hele organisasjonen knyttet til IKT. Alternativt bør rammen til Plan og Utvikling økes tilsvarende. Videre var det i avdelingens

forslag til konsekvensjustert budsjett lagt inn reduserte gebyrinntekter, dette på grunn av færre saker.

Avdelingens budsjett er på utgiftssiden i hovedsak knyttet til lønnskostnader. Stillingenes ansvarsområder er i hovedsak knyttet til lovpålagte oppgaver innen saksbehandling, samt investeringsprosjekter hovedsakelig innen kommunal infrastruktur. Øvrige driftskostnader knyttet til stillingenes ansvarsområder utgjør en relativt liten andel av det totale budsjettet. Driftskostnader knyttet til Slipen Scene er fortsatt underlagt virksomhetsområdet, men netto utgift utgjør også her en relativt liten andel. Inntektene kommer fra gebyrer ved oppmåling og saksbehandling, i tillegg til fordelte inntekter der avdelingens ansatte har vært involvert i kommunale investeringsprosjekter. Gebyrinntekter for 2020 er stipulert ut fra hva som forventes.

I avdelingens reviderte forslag til budsjett er det gjort en del endringer både på inntekts- og utgiftssiden i forhold til tidligere år og opprinnelig forslag til konsekvensjustert budsjett. Størst endring på inntektssiden er reduserte inntekter på gebyrer som følge av færre saker, mens inntektene er økt noe bl.a. på fordelte utgifter. I tillegg er det gjort en del øvrige mindre tilpasninger/endringer som gjør at budsjettet nå er innenfor tildelt ramme.

Plan og utvikling skal være en viktig utviklingsaktør i Saltdal kommune, og ønsker å styrke fokus på dette i økonomiplanperioden. Tilgjengelige personalressurser bestemmer i stor grad hvordan Plan og Utvikling kan løse sine og kommunens oppgaver og være aktiv i et utviklingsperspektiv. Avdelingen har over tid merket et økende press med oppgaver som skal løses. Det er ofte ikke samsvar mellom de forventninger man opplever, ikke minst fra politisk hold, og ressursene man har til å løse løpende oppgaver og i tillegg være proaktiv i forhold til utvikling. Det er derfor avgjørende for ansvarsområdet at personalressursene ved avdelingen blir beholdt og styrket.

Som et resultat av «Tilpasning 2019» ble det vedtatt bl.a. at den vakante stillingen ved Plan og Utvikling fjernes fra 01.01.20, noe som vil gi utfordringer i forhold til arbeidsoppgaver og inntjening. Dette innebærer at en tidligere 50 % andel av stilling som utmarkskonsulent nå er borte, noe som medfører utfordringer spesielt i forhold til behandling av motorferdselssaker. I vakanseperioden har dette vært løst ved innleie av ekstern bistand. Når de økonomiske ressursene knyttet til stillingen fjernes permanent må det vurderes andre løsninger. Her kan det være et alternativ om servicetorget kan overta en del av sakene innen motorferdsel.

Den øvrige del av stillingen som er fjernet var tiltenkt i hovedsak arbeid innen kart og oppmåling, der det i dag spesielt i perioder er et stort arbeidspress. At stillingen nå tas bort medfører redusert mulighet for inntjening gjennom oppmålingsgebyrer, i og med at færre oppmålingsforretninger kan gjennomføres. Bl.a på grunn av dette er derfor også gebyrinntekter i budsjettet redusert betydelig fra 2019 til 2020.

Plan og Utvikling skal utøve god og effektiv saksbehandling og være en viktig leverandør av saker til det politiske nivå. For å bidra til dette er det viktig med økt fokus på kompetanseheving blant de ansatte innen de ulike ansvarsområder, og det er derfor nødvendig at det settes av midler til kurs og oppdatering.

Det forventes politisk sluttbehandling av adresseprosjektet i Saltdal vinteren 2020, noe som innebærer at navn på de ulike veiene i kommunen blir fastlagt. Etter dette vil det bli en god del arbeid med implementering av vedtaket, i hovedsak med matrikkelføring. Deretter vil det være behov for skilting av veier, men dette blir neppe aktuelt før i 2021. Før dette kan gjennomføres må kostnader avklares og egen finansiering vedtas.

Vedtatt kommunal planstrategi gir en samlet oversikt over hvilke kommunale planer som skal utarbeides/rulleres, og Plan og Utvikling har ansvar for eller er på annen måte involvert i flere av disse. Avdelingen har hovedansvar for planlagt rulling av Kommuneplanens arealdel, og denne vil bli gjennomført i 2020/21. Landbruksplan vil også bli utarbeidet i 2020. Interkommunal plan for Skjerstadjorden er utarbeidet, men videre utredninger som følge av krav fra kommunestyret vil bli gjennomført i 2020. Planen forventes også sluttbehandlet politisk i løpet av 2020. Motorferdselsplan forventes også å bli ferdigstilt samme år.

Hovedplan for kommunale veier skal utarbeides, i samarbeid mellom Plan og Utvikling og Teknisk drift. Arbeidet er påbegynt i 2019 og forventes ferdigstilt i løpet av 2020. For å imøtekomme behovet for tilgjengelige kommunale boligtomter er reguleringsplan for Nygård sør under utarbeiding.

I 2020 skal det gjøres en tilstandsvurdering av vann- og avløpsnettet i sentrum av Rognan inkl. Høyjarfallmoen. Hensikten er å avdekke mangler samt behov for oppgradering og få et grunnlag for prioritering av nødvendige tiltak. Det skal også vurderes behov for revidering av andre planer innen VA i Saltdal.

Det skal videre etableres en permanent løsning for demningen ved MøIndammen i 2020 slik at denne blir klassifisert som en 0-dam, dvs. at den etter dette ikke skal kreve noen oppfølging fra kommunens side. Investeringen er lagt inn i budsjettet for 2020, og Plan og Utvikling får ansvar for gjennomføring av prosjektet.

Plan og utvikling er videre involvert i planene for Helsehus på Rognan og omsorgsboliger på Vensmoen. Forprosjekt med dette er startet opp i 2019 og forventes sluttført i løpet av 2020. Plan og Utvikling vil for øvrig bli involvert i også andre større eller mindre kommunale prosjekter som blir aktuelle i 2020 og senere i økonomiplanperioden.

Størrelsen på kommunens gebyrer for byggesak, reguleringsplaner, oppmåling m.v er omtrent på samme nivå som våre nabokommuner. Forventet samlet inntekt vil alltid allikevel være forbundet med usikkerhet, da antall søknader, oppmålingsoppgaver m.v vil variere fra år til år. For 2020 er det lagt inn en samlet reduksjon på kr. 300.000 i gebyrinntekter i forhold til budsjettet for 2019. Dette skyldes redusert inntjeningspotensial bl.a. pga. redusert stillingsressurs oppmåling, samt færre byggesaker. For øvrig er det ikke lagt inn forslag til større endringer i gebyrstørrelse for enkeltsaker.

Tiltak for å komme på ramme

Det har ikke vært behov for å utarbeide tiltak utover justeringer på både inntekter og kostnader i konsekvensjustert budsjett.

5.4.3 Teknisk drift

Mål og resultatindikatorer

Teknisk drift hovedoppgaver er på best mulig vis forvalte, vedlikeholde og drifte alle kommunale anlegg og tekniske installasjoner. Teknisk drift utfører daglig oppgaver og tjenester som befolkningen i Saltdal er helt avhengig av. Innbyggerne er f.eks. helt avhengig av vann i kranene, et fungerende avløp, og til enhver tid kjørbare veger. I tillegg har avdelingen ansvar for flere områder som park- og sentrumsområder, idrettsanlegg, kaier, gatelys, osv. Selvkostregnskapet er også lagt til teknisk drift.

- Vinterdrift veg: Enheten har ansvar for at det driftes og vedlikeholdes over 110 km med vei, over 14 km med G/S-veg og ca. 46 000 m² andre trafikk- og parkeringsarealer. Hovedmålsettingen er å holde veger i god farbar stand til enhver tid opp mot 100 % av tiden.
- Avvik drift: Avviksrapportering og behandling av disse.
- Vann og avløp: Kommunalteknisk VA-vakt har kort responstid og overvåker VA-installasjoner via datasystemer og vaktordninger 24 timer i døgnet. Dette er med på å sikre vann og avløpstjenester til enhver tid.

Målområde:	Beskrivelse:	Måltall:	Resultat 2018
Vinterdrift veg	God farbar veg	Opp mot 100 %	Opp mot 100 %
Avvik drift	Innmeldte avvik og behandling av disse	100 %	100 %
Vann og avløp	Responstid og vaktordning ved brudd	100 %	100 %
Vann og avløp	Vann og avløpstjenester til enhver tid.	Opp mot 100 %	Opp mot 100 %

For 2019 har Teknisk drift langt på vei oppfylt målene som ble satt for de ulike områdene.

Budsjettramme

Teknisk drift uten selvkost	
Endelig budsjettramme 2020	
som fremkommer slik:	
Netto budsjett 2018	5 984 000
<i>Sum Utgangspunkt ramme før realendringer</i>	<i>5 984 000</i>
Rammeøkning statsbudsjett mv.	675 000
Andel rammejustering politiske vedtak	-138 000
Rammejustering tilpasning 2019	452 000
Ny ramme	6 973 000
Prosentvis økning	16,5 %

Rammen til Teknisk drift 2020 er i utgangspunktet for lav for å oppnå ønsket kvalitet for alle tjenesteområdene. Spesielt er det rammen for vinterdrift veg og de stadig økte driftskostnadene som er en utfordring. I budsjettbehandlingen 2019 ble det vedtatt en reduksjon overtid på kr. 230 000.

Noe som medfører at det i praksis er vanskelig å holde seg innenfor rammen hvis det f.eks. skulle bli en krevende vinter med store og lange snøfall, og ved bruk av mye strøsand. Videre ble det midlertidig plassert sparetiltak i forbindelse med tilpasning 2019 på ca. kr 550 000,- i påvente av konkretisering på sparetiltakene som ble vedtatt i kommunestyrets godkjenning av tilpasning 2019. Siden teknisk drift ikke fikk noen større sparetiltak i endelig vedtak på tilpasning 2019 så blir dette nå korrigert tilbake i ramme 2020. Dette utgjør en stor andel av at den prosentvise økningen blir på 16,5% i rammeberegningen.

Drift og vedlikehold av gatelys er utfordrende med lave budsjetter og at det ikke er å oppdrive pærer. Det må nå skiftes hele armaturer til LED og dette er meget kostbart. Det er nødvendig med økt budsjett for å kunne drive et verdibevarende vedlikehold og felt-vis utskifting og oppgradering til nye LED armaturer. For 2020 er det lagt inn i driftsbudsjettet en økning på kr. 450 000 pr. år i perioden 2020-2023 som tiltak. Dette grunnet påtvunget oppgradering til LED armaturer, da det ikke er pærer å oppdrive til gammelt gatelysnett som har gått ut på dato.

Rammen for 2020 medfører at det er enkelte oppgaver som må bli noe nedprioritert for å holde kostnadene innenfor budsjett. Det har i mange år vært kuttet i rammene til Teknisk drift uten at arbeidsoppgavene har blitt færre eller kostnadene blitt mindre. Utgifter til drift har økt kraftig de seneste år. Bare vinterdrift alene har en formidabel økning i driftskostnader. I tillegg til at alt har blitt dyrere kommer alle nye lovpålagte krav om kontroller og sertifiseringer av maskiner og kjøretøy. Det er stadig flere utgifter for nye lovpålagte sertifikater, opplæringer og kurs.

Teknisk drift har totalt 15,3 årsverk og drifter og vedlikeholder mange kommunaltekniske installasjoner og områder, slik som vann, avløp, sommer og vinterveg (brøyting), parker, sentrum, idrettsanlegg, gatelys, kaier osv. Arbeidsoppgavene er veldig variert og sesongbetonte. Drift og vedlikehold av veg er blant det mest krevende og har relativt store utgifter, spesielt vintervedlikehold- (brøyting). Det er behov for å investere i nyere utstyr, som bl.a. ny gravemaskin, men også traktor med fres for brøyting av veger i boligfelt. Små driftsbudsjetter medfører bl.a. akselererende etterslep på gatelys, sentrum, park, bruer og ikke minst veger. Etterslepet på veg er beregnet å være på ca. 85 millioner.

Teknisk drift har også hovedansvaret for å drifte og vedlikeholde over 77 km vannledninger og avløpsledninger. Dette i tillegg til 10 vannbehandlingsanlegg, 30 avløps-pumpestasjoner, 30 små avløpspumpestasjoner, 1 avløpsrenseanlegg og 3 stk. septiktankanlegg. VA-installasjoner og prosesser driftes og overvåkes døgntkontinuerlig av driftsoperatører på VA-vakt og via driftskontrollanlegg.

Fokus på kommende års drift vil bli og iverksetting av ulike investeringsprosjekter innen veg og vannforsyning. Det vil også være streng budsjettkontroll og prioriteringer for daglig drift innen alle områder. Drift og vedlikehold har i stor grad vært preget av "brannsløkking" uten noe investeringsbudsjett. Det vil derfor bli prioritert reparasjoner og reasfaltering av kommunale veger etter trafiksikkerhet og bruk. Teknisk drift vil nødig påta seg nye oppgaver uten at det følger midler eller personell med disse. Som tidligere år vil også Teknisk drift arbeide aktiv på investeringsbudsjettet for selvkost.

Tiltak for å komme på ramme

Som tidligere er det for å holde seg innenfor budsjetttrammene budsjettert med et lavt driftsbudsjett som gir lite handlingsrom utenom prioriterte områder. Dette i tillegg til direktefordelt administrative kostnader som fordeles til selvkost mot selvkostområdene, samt reduserte budsjetter for overtid. Det har ikke vært behov for å utarbeide tiltak for å komme på budsjetttramme utover justeringer i konsekvensjustert budsjett.

Oversikt over dokumenter:

- Hoveddokument: Rådmannens forslag til årsbudsjett 2020, økonomiplan 2020-2023
- Vedlegg I: Budsjettversjon drift med oversikt over valgte og ikke valgte tiltak
- Vedlegg II: Budsjettversjon investering med oversikt over valgte og ikke valgte tiltak
- Vedlegg III: Oversikt driftstiltak, valgte og ikke valgte, med beskrivelse
- Vedlegg IV: Oversikt investeringstiltak, valgte og ikke valgte, med beskrivelse
- Vedlegg V: Komprimert driftsbudsjett hele kommunen
- Vedlegg VI: Komprimert driftsbudsjett avdelinger
- Vedlegg VII: Komprimert driftsbudsjett tjenesteområder
- Vedlegg VIII: Detaljert driftsbudsjett 2020 for alle ansvar